

Vlaams
Parlement

vergadering **C369**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en
Dierenwelzijn

van 14 juli 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de gevolgen van impulsaankopen van huisdieren tijdens de coronaperiode – 4106 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de versterking van de dienst Dierenwelzijn van het Departement Omgeving – 4137 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Els Sterckx aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het gestegen aantal klachten over dierenmishandeling en -verwaarlozing en de aanwerving van extra medewerkers voor de dienst Dierenwelzijn – 4139 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Meyrem Almaci aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over extra aanwervingen voor de dienst Dierenwelzijn van het Departement Omgeving – 4244 (2020-2021)	7
VRAAG OM UITLEG van Alessia Claes aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de verlaging van het btw-tarief voor kattensterilisatie – 4162 (2020-2021)	15
VRAAG OM UITLEG van Meyrem Almaci aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over recidivisme na inbeslagname van dieren – 4178 (2020-2021)	18
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de structurele ondersteuning van en de uniforme vergoedingsregeling voor de dierenasielen – 4208 (2020-2021)	24
VRAAG OM UITLEG van Els Sterckx aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de enquête en het modelreglement van dierenrechtenorganisatie GAIA over de aanwezigheid van honden op de werkvloer – 4218 (2020-2021)	27
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het respecteren van het dierenwelzijn op markten – 4231 (2020-2021)	29

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de gevolgen van impulsaankopen van huisdieren tijdens de coronaperiode – 4106 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Goedemorgen voorzitter, minister, collega's, ik heb hierover al eens een vraag gesteld. De afgelopen maanden werd er herhaaldelijk gewaarschuwd voor een toevloed van honden en katten naar asielen zodra de strenge coronamaatregelen versoepeld zouden worden en mensen meer vrijheid krijgen. Even vaak werd er beweerd dat heel wat mensen tijdens de lockdown zijn overgegaan tot de aankoop van een huisdier.

Het dierenasiel in Eppegem, mijn buurgemeente, deelgemeente van Zemst, heeft op 22 juni aangekondigd noodgedwongen een opnamestop voor honden in te voeren omdat er geen plekjes meer vrij is. Dat betekent dat er geen honden kunnen worden opgenomen vooraleer een andere werd geadopteerd. Het asiel is genoodzaakt om een wachtlijst aan te leggen.

Uitbater Ferry Heikoop is formeel: het gaat om mensen die af willen van hun huisdier dat ze tijdens de coronaperiode hebben aangeschaft. Overigens blijkt het niet alleen om honden te gaan. Ook het aantal gedumpte knaagdieren neemt plots toe. Het dierenasiel maakt zich extra zorgen. Niet alleen is er vaak een toevloed van huisdieren die door hun baasjes in de steek worden gelaten, maar daarnaast is net in deze periode het aantal adopties ook lager. Als je dan met een wachtlijst moet werken, is de kans minder groot dat die kan worden aangeboord. In het dierenasiel in Eppegem is die kans nog kleiner, omdat het een aantal honden met gedragsproblemen onderdak biedt. De kans dat die op korte termijn worden geadopteerd, is nog een stuk kleiner.

Minister, u werd in de loop van het afgelopen jaar enkele keren bevraagd over de impulsaankopen. Toen gaf u aan dat het aantal geregistreerde honden op maandbasis geen abnormale afwijkingen vertoonde, wat erop wees dat er niet echt sprake was van een massale aanschaf van honden. Wat de asielen betreft, stipte u aan dat er tegenstrijdige bevindingen waren: het ene asiel maakte gewag van een grotere toestroom, terwijl het andere eerder een vermindering vaststelde. Belangrijk is evenwel dat er een transparante informatiestroom is rond het aantal dieren dat in een asiel wordt opgenomen en rond het aantal geadopteerde dieren. Met de verplichte introductie van Animal Shelter als voorwaarde om een beroep te kunnen doen op financiële steun van de Vlaamse overheid, hoopte u een grote stap in de richting van transparantie te zetten.

Minister, hebt u ook van andere asielen dan dat in Zemst aanwijzingen gekregen dat ze te maken krijgen met een abnormale toestroom van dieren?

Zijn er indicaties dat veel van deze dieren werden aangekocht tijdens de coronaperiode en hun baasjes, nu de versoepelingen groter worden, van die dieren af willen?

Welke acties zet u op touw om mensen te ontraden om zich van hun huisdieren te ontdoen?

Is er inmiddels sprake van een veralgemeend gebruik van Animal Shelter, en bijgevolg ook meer transparantie over het aantal dieren dat naar een asiel wordt gebracht en hoeveel dieren worden geadopteerd?

Welke inspanningen doet u om mensen te ontraden ondoordacht een dier aan te schaffen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik heb nog niet van alle dierenasielen de statistische gegevens mogen ontvangen, dus ik kan niet echt bevestigen of weerleggen of corona nu een al dan niet groot effect heeft gehad op het aantal dieren dat is afgestaan in de asielen. Zoals ik wel eerder al antwoordde, denk ik dat het eerste beeld dat we kregen dispaars is. Sommige dierenasielen, zoals dat van Zemst, maken gewag van een toename. Maar er zijn evengoed asielen die dat niet opgemerkt hebben.

Er zijn gelukkig steeds meer asielen die Animal Shelter gebruiken, maar we moeten vaststellen dat niet alle asielen het programma correct hanteren, correct invullen en correcte data kunnen doorgeven. Er zijn wat vragen en bemerkingen omtrent de gebruiksvriendelijkheid, ondanks de infosessies die we vorig jaar op twee momenten georganiseerd hebben. Dat maakt alleszins dat er nog geen volledig beeld is van het aantal dieren dat effectief in de asielen terecht komt, of alleszins geen betrouwbaar beeld, of van het aantal dieren dat geadopteerd wordt, louter en alleen op basis van de cijfergegevens van Animal Shelter.

Er wordt momenteel ook gewerkt aan een verbetering van dat systeem om het gebruiksvriendelijker te maken voor alle categorieën van asielen, dus niet enkel de asielen die instaan voor de honden- en kattenopvang, maar ook asielen die landbouwhuisdieren of vogels en reptielen opvangen, en niet enkel de kleine asielen maar evengoed de grote.

Los daarvan en los van de redenen van aanschaffen en afstand willen we blijvend inspanningen leveren om de instroom aan te pakken maar evengoed de uitstroom te versterken. De instroom wil zeggen dat we impulsaankopen zoveel mogelijk vermijden; de uitstroom gaat erom dat we kandidaat-adoptanten zoveel mogelijk de weg tonen naar dierenasielen.

Door mensen ook degelijk te informeren over wat het betekent om een levend wezen in huis te halen, willen we onder andere via onze website www.huisdierinfo.be mensen natuurlijk maximaal trachten te sensibiliseren. Met het binnenhalen van een levend wezen gaan wel verantwoordelijkheden gepaard. Wat moet je weten voor je zo'n dier in huis haalt, naargelang het betrokken dier, de diersoort of het ras? Welke verantwoordelijkheden en mogelijke problemen kan dat met zich meebrengen?

We hebben de website www.huisdierinfo.be aangepast. Ze heeft, denk ik, een wat frissere lay-out gekregen, de structuur is verbeterd, de vijf vrijheden worden uitgelegd. En ook al gaat het principe van die vijf vrijheden al lang mee, het is wel een heel eenvoudige manier om laagdrempelig aan mensen uit te leggen wat een dier nodig heeft: huisvesting, voeding en verzorging zijn evidenties. Verrijking is voor velen een nieuw begrip, maar wel essentieel voor het welzijn van dieren. Daarom is er ook specifiek daarrond, rond dat laatste concept van verrijking, een extra actie op touw gezet. Die campagne loopt in samenwerking met Radio 2, en toont concreet aan wat dit betekent. Dat gaat nu van start in de zomermaanden juli en augustus.

Specifiek voor katten hebben we dan weer een rondreizende tentoonstelling, De Geknipte Kat, waar het belang van sterilisatie wordt benadrukt, maar ook alle andere verantwoordelijkheden die gepaard gaan met het in huis halen van een kat. Die tentoonstelling kan door lokale besturen gratis besteld worden bij de dienst Dierenwelzijn. Momenteel staat ze opgesteld in Grimbergen en in Ieper. De lokale besturen werden geïnformeerd over de bestelmogelijkheden, dus zeker doen.

Een derde element dat ik kan aanhalen, omdat je nooit vroeg genoeg met het sensibiliseren kunt beginnen, is het project Oog in oog, rond dierenwelzijn in de klas. Daarbij hebben we kant-en-klaar lesmateriaal ontwikkeld voor leerlingen, over dierenwelzijn en opnieuw over de verantwoordelijkheden die gepaard gaan met het in huis nemen van een dier. Daarbij richten we ons niet alleen tot de kleuters en het lager onderwijs maar ook tot het secundair onderwijs. De leerlingen worden zich op die manier bewust van het belang van dierenwelzijn en van de verantwoordelijkheid.

Maar wat het eerste betreft, had ook het finetunen van Animal Shelter wat voeten in de aarde, omdat heel wat dierenasielen natuurlijk gewoon zijn om met een heel eigen softwaresysteem te werken. De overstap is voor sommige wel wat moeilijk.

Daarom hebben we gezorgd dat we een overheidsopdracht hebben uitbesteed aan een ICT-bedrijf, en dat gaat gepaard met een stuurgroep van gebruikers om hen ook zelf concrete aanbevelingen te laten formuleren met het oog op een update van Animal Shelter.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Dank u wel voor uw reactie, minister. Vooreerst wens ik te benadrukken dat het uiteraard een goede zaak is om de site huisdier-info.be, waar u naar verwees, te updaten. Dat hebt u gedaan. Ik denk dat het inderdaad goed is om de mensen zeer bewust te maken en zoveel mogelijk informatie aan te reiken, in de hoop dat als ze een dier aanschaffen dat ze dat dan ook effectief bewust doen. Ik denk wel dat het ook belangrijk is om ook de site adoptteereendier.be nog eens onder de aandacht te brengen. Het is belangrijk dat mensen, op het moment dat ze een dier bewust wensen aan te schaffen, ook die piste in overweging nemen, en de site consulteren om te zien wat de beschikbaarheden zijn. Ook dat kan een oplossing zijn voor de asielen die met wachtlijsten moeten werken.

Ik vraag dus, minister, wat u op dat vlak eventueel extra zult doen?

Is de stijging van de knaagdieren, die ik vernam, een algemeen verschijnsel? Hebt u daar verder nog iets over gehoord? Zijn daar genoeg adoptanten, en wat zegt Animal Shelter daarvan? Welke informatie kunnen we daarover krijgen?

Het laatste punt – en toch wel het belangrijkste – is dat u aanhaalde dat er eigenlijk momenteel nog altijd niet echt gegevens gehaald kunnen worden uit Animal Shelter. Dat is natuurlijk een spijtige zaak. Dat is de reden waarom we het hebben opgezet, om op die manier toch ook betere beleidskeuzes te kunnen maken. Het is ook belangrijk dat de asielen financieel ondersteund worden. Dat was één van de voorwaarden om de financiële ondersteuning te krijgen, we staan achter de professionalisering, en we waren daarvoor ook vragende partij. Het staat ook zo ingeschreven in ons Vlaams Regeerakkoord. Ik hoor nu van u dat het gebruik van Animal Shelter momenteel nog niet correct verloopt, waardoor we de gegevens momenteel niet hebben, ondanks het feit dat er infosessies georganiseerd zijn, dat herinner ik me nog. Ik kijk er dus naar uit welke conclusies er uiteindelijk zullen worden getrokken, en hoe snel er geschakeld gaat worden om dit euvel op te lossen, en hoe het verder zit met correct gebruik en correcte gegevens. Het is natuurlijk belangrijk, van het moment dat er financiële ondersteuning wordt geboden vanuit de overheid, dat het systeem op een correcte manier gebruikt wordt. Als dat nu komt door een euvel – dat het niet gebruiksvriendelijk is – dan moet daar inderdaad door ons, de overheid, zo snel mogelijk aan verholpen worden. Ik denk dat een participatietraject – om te informeren waar momenteel de problemen zitten – belangrijk is, maar ook dat er van onze kant, vanuit de overheid, heel snel geschakeld wordt om dat euvel op te lossen, en de mensen de kans te geven om

het systeem asap correct te gebruiken. Dat moet ons ook toelaten om beleidshalve de juiste conclusies te trekken.

Voilà, minister, dat zijn mijn bijkomende vragen.

De voorzitter: Mevrouw Sterckx heeft het woord.

Els Sterckx (Vlaams Belang): De website [huisdierinfo](#) is een stap in de goede richting, maar ik denk dat veel mensen dat niet bekijken, of zelfs niet weten dat ze daar informatie kunnen vinden. Bij sigaretten is er bijvoorbeeld een verplichting om op de pakjes te vermelden welke schade deze aanrichten, om zo ook de consument te informeren. Kunnen we deze lijn eventueel niet doortrekken, om erkende bedrijven en fokkers te verplichten om in hun advertenties mee te geven wat er allemaal bij komt kijken als men een dier zou aanschaffen? Zo kunnen we eventueel de impulsaankoop ontraden. Ik ben benieuwd wat u van dit voorstel vindt?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Goedemorgen, collega's, minister, het is niet de eerste keer dat we het over deze problematiek hebben. In januari en maart bespraken we hier al de zogenaamde coronahuisdieren. Het belang van sensibiliseren, sensibiliseren, sensibiliseren, kan niet genoeg worden benadrukt. De huisdiereninformatie bestaat, die moeten we meer benutten. Initiatieven zoals 'Het leven van Max in 30 seconden' bestaan al en via sociale media gebeurt er van alles. Kunnen we dat nog meer in de kijker zetten?

In de vorige commissievergadering, als ik me goed herinner, werd gezegd dat naast de stijging van het aantal geregistreerde honden en katten, er geen toename zou zijn in het totaal. Kunt u nog eens de absolute aantallen geven van die katten en honden? Is er een relatieve stijging of daling in het percentage? U kunt die gegevens ook schriftelijk bezorgen.

Het is de persoonlijke verantwoordelijkheid van de eigenaar. Mede vanuit de Vlaamse overheid wordt er aan sensibilisering gedaan. Het is ook belangrijk om proactief te kijken naar de cijfers op het vlak van de impulsaankopen, om het beleid af te stemmen op de toekomstige stijging daarvan. Dat kan zeker gebruikt worden voor de ondersteuning van de dierenasielen en de eventuele verdere professionalisering, bijvoorbeeld als het aanbod van die huisdieren toch te groot zou worden. Wat gaan we dan doen?

Het systeem van Cat- en DogID kwam al meermaals aan bod in de commissie, net als de problematiek van anonimiseren van de gegevens en de partijen die daarvan gebruik kunnen maken of niet. We zijn natuurlijk blij dat dit bestaat, maar er moet verder worden ingezet op de correcte registratie. Zijn er indicaties dat bepaalde zaken goed of minder goed verlopen inzake registratie?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dank u voor de aansluitende bemerkingen en vragen.

Er zijn geen euvels aan het systeem van Animal Shelter, alleen is voor sommige asielen de overstap van pen en papier en een fichebak naar een digitaal beheersysteem nogal groot. Het is ook een boekhoudkundig systeem. Het goede nieuws is dat ondertussen bijna 140 dierenasielen zich hebben aangesloten op Animal Shelter. Dat is echt een hoog cijfer. Sommige gaan er nog niet vakkundig mee om. Daarom hebben we een stuurgroep samengesteld van gebruikers die aanbevelingen kunnen formuleren om het systeem nog wat gebruiksvriendelijker te maken. Er zou te veel worden uitgegaan van bepaalde vaardigheden die de gebruiker al

zou moeten bezitten. Dat is niet altijd het geval. We gaan dat tegen het najaar op punt zetten in functie van de gebruiksvriendelijkheid.

Moeten we verplichten om in advertenties mee te geven welke verantwoordelijkheden allemaal gepaard gaan met de aanschaf van een dier? Advertentieruimte is daarvoor te beperkt. Wat we wel doen, is bij de aankoop een lijst meegeven. Dat is een contractuele verplichting die we hebben opgelegd in het kader van het Kennelbesluit.

Over knaagdieren heb ik een bevraging georganiseerd bij de dierenasielen. Ik heb nog geen terugkoppeling gekregen of geen signalen dat die diersoorten een groot probleem zouden vormen.

De campagne is gestart in het kader van de sensibilisering in samenwerking met Radio 2. Elke maandag doet Radio 2 een oproep aan luisteraars om foto's en filmpjes van hun huisdier en verrijking door te sturen. Dat is het specifieke thema. Op woensdag worden in het programma Spits van 16 tot 18 uur enkele foto's en filmpjes besproken met een expert. We hebben via sociale media een teaser verspreid: vier filmpjes over verrijking bij reptielen, katten, konijnen en geiten. Er wordt een eerste stap gezet op TikTok. Het eerste dier dat vorige week aan bod kwam, was een knaagdier, de cavia. Expert van dienst was Jeroen Stevens. Andere dieren die nog volgen in het kader van de preventieve campagnes, zijn honden, katten, kippen, vissen, geiten en konijnen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Dank u, minister. Het is toch iets duidelijker wat betreft het correcte gebruik. Het ligt niet altijd aan het systeem, het kan misschien wel iets gebruiksvriendelijker gemaakt worden. Ik kijk uit naar het moment dat we daar veel materiaal uit kunnen halen. Wordt vervolgd.

Als u een antwoord ontvangt van de asielen met betrekking tot knaagdieren, kunt u ons dat dan bezorgen? Anders dien ik nog een schriftelijke vraag in.

Minister, ik dank u voor uw antwoord. We zijn blij met de verdere professionalisering van de asielen en de mensen die zich met hart en ziel inzetten. Zij kunnen elke ondersteuning gebruiken. Dank u wel daarvoor.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gweny De Vroe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de versterking van de dienst Dierenwelzijn van het Departement Omgeving – 4137 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Els Sterckx aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het gestegen aantal klachten over dierenmishandeling en -verwaarlozing en de aanwerving van extra medewerkers voor de dienst Dierenwelzijn – 4139 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Meyrem Almaci aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over extra aanwervingen voor de dienst Dierenwelzijn van het Departement Omgeving – 4244 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, het aantal meldingen van dierenmisbruik of -verwaarlozing is vorig jaar alweer gestegen naar 6204. Op 5 jaar tijd betekent dit een stijging van 33 procent. Naar aanleiding van dit nieuws hebt u aangekondigd 11 extra medewerkers te zullen aanwerven voor de Dienst Dierenwelzijn. Dat betekent eveneens een capaciteitsuitbreiding met ongeveer één derde. U gaat hiermee in tegen de algemene trend dat de diensten van de Vlaamse overheid in de regel moeten afslanken, en wijst op het stijgend maatschappelijk belang dat aan dierenwelzijn wordt besteed.

Een stijgend aantal meldingen heeft immers alleen maar zin als ook het aantal controles toeneemt. Volgens de cijfers is dat effectief het geval: het gaat om een stijging van 2862 controles in 2016 naar 6097 in 2020 of een royale verdubbeling met 113 procent. Er werden ook steeds meer dieren in bescherming genomen: het aantal inbeslagnames evolueerde van 2435 in 2016 naar 4109 in 2020. Dat is een stijging van 69 procent, dat is immens.

Die extra werkbelasting voor het departement Dierenwelzijn wordt nu gecompenseerd met een nieuwe versterking van de dienst. Die steeg in het verleden al van 19 naar 31 personeelsleden en zal nu dus verder worden versterkt tot 42 voltijdse krachten.

Minister, voor welke functies zullen deze mensen worden aangeworven?

Werd er vooraleer te besluiten tot de uitbreiding van het aantal functies een onderzoek gedaan naar de concrete noden van de dienst Dierenwelzijn? Zo ja, wie voerde dat onderzoek uit en welke waren de conclusies?

We lazen in de pers dat de aanwervingsprocedures al liepen. Zullen al deze mensen in één beweging worden aangeworven?

Op welke termijn zullen zij worden ingeschakeld? Met andere woorden, welke opleidingen zullen ze eerst nog moeten volgen vooraleer operationeel te worden?

Bij de begrotingsaanpassing werden geen specifieke middelen voorzien voor een uitbreiding van het personeelscontingent. Vanwaar komen de extra structurele middelen die nodig zijn om deze mensen aan te werven en in dienst te houden?

De voorzitter: Mevrouw Sterckx heeft het woord.

Els Sterckx (Vlaams Belang): Uit nieuwe cijfers die u bekendmaakte, blijkt dat het aantal meldingen van dierenmisbruik of -verwaarlozing in 2020 gestegen is naar 6204. Ook het aantal controles en inbeslagnames zou fors gestegen zijn met respectievelijk 113 en 69 procent op vier jaar tijd. Er is zelfs sprake van een stijging met een derde op vijf jaar tijd. U kondigt tegelijk de aanwerving van elf extra medewerkers aan voor de dienst Dierenwelzijn, een capaciteitsuitbreiding waar al lang massaal om gevraagd werd, omdat er onvoldoende bezetting was om alle klachten afgehandeld te krijgen en de nodige controles te doen. Alle extra medewerkers worden nog dit jaar aangeworven; de eerste vacatures zijn al uitgeschreven.

Minister, hoe evalueert u het toenemende aantal meldingen van dierenmisbruik en -verwaarlozing en de opvolging die eraan gegeven werd door de dienst Dierenwelzijn? In welke mate kregen die klachten in 2020 een passend gevolg, gezien de onderbezetting van de dienst?

Binnen welke termijn wilt u deze uitbreiding gerealiseerd zien? Over welke kwalificaties dienen de nieuwe medewerkers te beschikken?

Tot welke nieuwe initiatieven in de versterking van het Vlaamse dierenwelzijnsbeleid kan en zal deze sterkere personeelsbezetting leiden? Dient deze uitbreiding enkel om het toenemende aantal meldingen te kunnen verwerken en er een passend gevolg aan te geven? Of zal die forsere bezetting ook gebruikt worden in functie van structureel forsere en onaangekondigde controles op slachthuizen en broedfok?

Zal de dienst met deze nieuwe aanwervingen ook bijkomende stappen kunnen zetten inzake een betere afstemming met en opleiding van lokale politie zodat die accurater kan reageren wanneer die klachten ontvangt inzake dierenmishandeling of -verwaarlozing?

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Beste minister, ik zal niet herhalen wat de collega's al gezegd hebben. Ik juich de komst van de elf extra medewerkers voor de dienst Dierenwelzijn echt toe. Het is het logische gevolg van een beleid dat dierenmishandeling wil aanpakken. De inspecteurs en controleurs zijn zeker welkom, zeker omdat we steeds meer bekommerd zijn om het welzijn van dieren.

Minister, het is goed om extra inspecteurs en controleurs hebben. Wat gaat dat betekenen op het moment dat dieren weggehaald worden of moeten worden als de inspecteurs inbreuken vaststellen? We merken een verhoogde gevoeligheid, we gaan daar inspecteurs op zetten. Die doen extra vaststellingen, en wat gebeurt er dan? Dat is de essentie van mijn vraag.

Is er rekening gehouden met de impact van deze aanwervingen, meer bepaald voor de praktische en financiële gevolgen voor de asielen?

Is hiervan een projectie gebeurd? Wat is er nodig van extra omkadering voor het personeel dat de dieren dan gaat opvangen en verzorgen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: We gaan even terug in de tijd, naar de start van de vorige regering, in 2014. Bij de regionalisering van Dierenwelzijn werd de helft van het personeel van de dienst Beleid en het volledige Nederlandstalige deel van de dienst Inspectie van de FOD Volksgezondheid overgeheveld naar Vlaanderen. De controles op landbouwbedrijven werden federaal echter door het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) uitgevoerd, en die personeelsleden werden niet overgeheveld naar Vlaanderen.

Na de regionalisering moest de dienst Dierenwelzijn dus plots hetzelfde werk doen met heel wat minder personeel, zowel op het vlak van beleid als van inspectie. Dat was dus een hele uitdaging. In 2014 zijn we gestart met een kordaat en resoluut dierenwelzijnsbeleid. Er is dan heel wat extra aandacht gekomen en dus extra werk. Dat vertaalde zich in een verhoging van het aantal meldingen, klachten en controles. Die workload is sterk gestegen.

Om hieraan het hoofd te bieden, heeft de dienst zwaar ingezet op het verhogen van de efficiëntie, en heb ik er in 2016 al voor gezorgd dat 11 bijkomende personeelsleden aangeworven konden worden. Dat dit alles zijn vruchten heeft afgeworpen, blijkt bijvoorbeeld uit het aantal controles dat werd uitgevoerd: in de tweede helft van 2014 ging het om zo'n 125 per maand, in 2020 kwamen we uit op een 500 per maand. Dat is maal 4. Ik kan hieruit enkel besluiten dat de dienst, ondanks zijn beperkte bezetting, behoorlijk performant is. Dit heeft te maken met efficiëntie, maar is vooral te danken aan de grote motivatie en gedrevenheid die de medewerkers van de dienst hebben voor hun job.

Maar dat neemt niet weg dat de werkdruk bij de dienst behoorlijk is toegenomen. Dat houdt niet alleen risico's in voor het welzijn van dieren, maar ook voor het welzijn van de medewerkers. Die werkdruk wordt niet alleen veroorzaakt door het stijgende aantal inspectiedossiers, maar ook door een aantal nieuwe opdrachten die van de dienst verwacht worden. De inzet van externe dierenartsen voor de controles in slachthuizen bijvoorbeeld, is een goede zaak, maar dat is niet mogelijk zonder een intensieve planning, aansturing en opvolging door de dienst Dierenwelzijn. Een versterking van het personeelsbestand was aangewezen.

Je kunt niet steeds meer blijven vragen van dezelfde mensen. Daarom heb ik besloten om hiervoor een oplossing te zoeken, en creatief aan de slag te gaan. Uiteindelijk zijn we erin geslaagd om de dienst Dierenwelzijn te versterken met elf personen. Dat is naast het hele systeem dat we hebben opgezet voor de slachthuizen. In de slachthuizen wordt momenteel gecontroleerd door én de inspecteurs én controleurs van de dienst Dierenwelzijn, én de Vlaamse dierenartsen met opdracht (DMO's), én de BMO-dierenartsen (belast met opdracht) van het FAVV. Ik twijfel er niet aan dat geen enkele andere sector zo vaak gecontroleerd wordt als de slachthuizen.

Natuurlijk werd eerst nagegaan welke lacunes gevuld moeten worden. Deze analyse werd gemaakt door de dienst Dierenwelzijn en heeft uiteindelijk geleid tot volgende missende profielen: drie inspecteurs, drie controleurs, twee beleidsmedewerkers ter ondersteuning van de inzet van externe dierenartsen voor slachthuiscontroles en het algemene beleid in de sectoren van de gezelschapsdieren, proefdieren en exotische dieren, en ten slotte drie administratieve krachten ter ondersteuning van de inzet van externe dierenartsen voor slachthuiscontroles, van de eigen inspecteurs en controleurs en van de beleidsmedewerkers.

Voor de inspecteurs en de beleidsmedewerkers wordt het diploma van dierenarts vereist. Voor de controleurs zijn we op zoek naar bachelors dierenzorg. Voor de werving van inspecteurs kon een beroep gedaan worden op een wervingsreserve. De eerste is op 1 juli in dienst getreden, de andere twee volgen in september. Ook voor één administratieve ondersteuner kon een beroep gedaan worden op een wervingsreserve. Ook die start in september. Een andere administratieve ondersteuner werd intern bij het Departement Omgeving gevonden. Zij zal vanaf september halftijds, en vanaf oktober voltijds de overstap maken. De vacature voor de derde plaats wordt binnenkort gepubliceerd.

Voor de controleurs en de beleidsmedewerkers werden er dus vacatures uitgeschreven. De inschrijvingstermijn is intussen verstreken, en tegen half augustus zouden we de selecties afgerond moeten hebben. Ik denk dat we daar toch vrij snel schakelen, door een combinatie van werving en door gebruik te maken van de wervingsreserve die we eerder al hebben aangelegd. Wat die laatste categorie betreft, de controleurs en de beleidsmedewerkers, willen we die selectie in augustus afronden, en dat is natuurlijk afhankelijk van hun eigen opzegtermijn. Het hangt af van het moment waarop ze in dienst kunnen treden.

De effectieve zelfstandige inzetbaarheid verschilt natuurlijk van functie tot functie. Voor inspecteurs is de opleidingsperiode natuurlijk langer dan voor beleidsmedewerkers. Door de diplomavereisten hebben alle kandidaten wel een stevige basis en hebben zij wel wat relevante basiskennis om goed te kunnen starten. Maar een aantal specifieke vaardigheden moeten wel aangeleerd worden, en dat gebeurt voornamelijk door training on the job.

Natuurlijk gebeuren die wervingen niet zonder dat hiervoor de nodige budgetten zijn voorzien. Dat had ik al aangebracht bij de begrotingsaanpassing. Bij de bespreking daarvan hebben we structurele budgetten voorzien voor een uitbreiding

van het personeelscontingent, door de overheveling van werkingsmiddelen van de dienst Dierenwelzijn naar personeelsbudgetten.

Wat de samenwerking met de politie betreft: daar verandert niets aan. Ik wil ook dat tweesporenbeleid absoluut behouden, en niet de fout maken – dat vind ik persoonlijk – die men in Nederland op een bepaald moment heeft gemaakt: men wilde toen alles wat dierenwelzijn betreft, weghalen van bij de politie. Ik wil dat tweesporenbeleid behouden, met optreden, controle en handhaving door onze eigen diensten van Dierenwelzijn, maar evengoed ook door de politie. Dat zijn ook echt onze 'boots on the ground', zeker de lokale politie. Die staan het dichtst bij de situatie, bij het terrein, en ze kennen dat terrein. Daar blijven we wel inzetten op het onderhouden van goede contacten met de lokale politie, om hen ook te leiden naar een efficiënte werking.

Wat de samenwerking op het terrein betreft: als ik terugblik en kijk naar de periode tot 2014, hebben we op dat vlak ongelooflijke stappen vooruitgezet. In nagenoeg alle politiezones is daar een sterke bewustwording. Ze hebben bijna allemaal iemand die specifiek met dierenwelzijn bezig is en daar ook expertise in heeft vergaard. Dat loopt dus wel goed.

Wat tot slot de weerslag op de asielen betreft: dat zie ik natuurlijk niet onmiddellijk, omdat er ook geen rechtstreeks causaal verband is tussen een toename van het aantal inspecteurs en het aantal inbeslagnames. We gaan dus wel serieus blijven controleren, meer dan ooit. Maar in het geval dat er extra inbeslagnames zouden zijn en we vervolgens moeten rekenen op de asielen voor de opvang van betrokken dieren, hebben we voor het eerst ook een vergoedingssysteem op poten gezet, en hebben we ook een structureel subsidiesysteem ingesteld. Ik denk dat er nog nooit zoveel geld naar de asielen is gegaan.

Tot het moment van de regionalisering beschikte de FOD Volksgezondheid voor de opvang van inbeslaggenomen dieren, dus voor Dierenwelzijn, voor heel België over een budget van 15.000 euro. Tot vorig jaar hadden we dat budget verhoogd naar 400.000 euro, dus maal 27. Dit jaar is dat 1,2 miljoen euro. We gaan dus van 15.000 euro naar 1,2 miljoen euro, wat een vertachtigvoudiging van het budget is. Ik denk dat er nog nooit zo'n ondersteuning voorzien is voor de dierenasielen, maar ik begrijp dat we daar straks nog op terugkomen. Toch wilde ik dat al eens meegeven.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Ik moet zeggen dat de minister heel volledig heeft geantwoord op alle vragen. Ik zal dus geen extra tijd in beslag nemen, voorzitter.

Maar ik wil wel zeggen dat ik ook wel tevreden ben dat het een heel breed spectrum is van het scala van mensen dat aangenomen is: van inspecteur tot controleur, slachthuismedewerkers en administratieve ondersteuning. Ik merkte ook wel dat als wij als parlementsleden onze controlefunctie wensten uit te oefenen en specifieke cijferinformatie vroegen, we dat niet altijd ontvingen of niet gedetailleerd ontvingen. Ik denk dat wat dat betreft onze controlefunctie in de toekomst nog zal verbeteren. Daarvoor wil ik u ook alvast bedanken.

De voorzitter: Mevrouw Sterckx heeft het woord.

Els Sterckx (Vlaams Belang): Het was, zoals mijn collega al aanhaalde, een heel uitgebreide toelichting, minister, waarvoor dank. Er zijn toch een aantal grote zaken uitgeklaard.

Ik had nog twee bijkomende vragen. Het is terecht dat er meerdere nieuwe medewerkers aangenomen worden, omdat er ook naar het welzijn van de medewerkers

moet worden gekeken. Is er dan een groot verloop geweest bij de dienst Dierenwelzijn door ziekte of door mensen die ontslag hebben genomen doordat de werkdruk te groot werd? Dan is het misschien ook wel goed dat we extra personeel aanwerven om die werkdruk daar wat te verlagen.

Ik had ook nog een bijkomende vraag in verband met het inzetten van politie. Het behouden van die twee sporen is zeker nodig, zodat zowel politie als Dierenwelzijn controles kunnen doen op dierenverwaarlozing of -mishandeling. Maar ik hoor bij ons in de zone, in de regio van de Kempen, toch wel andere signalen van de politie. Zij zeggen dat de opleiding die ze krijgen rond dierenwelzijn nog te vrijblijvend is. Die opleiding moet door de zone zelf aangevraagd worden, en niet elke zone is blijkbaar even happig om die opleiding toe te staan. Kan er eventueel toch geen verplichting komen zodat elke zone zo'n opleiding rond dierenwelzijn krijgt, zodat de inspecteurs bij de politie beter geïnformeerd zijn? Want ze hebben nu toch dikwijls vele vragen over wat er wel en niet kan binnen het kader van dierenwelzijn. Dat is misschien nog iets wat u kunt meenemen naar de toekomst.

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Ik wil eigenlijk twee dingen vaststellen. Minister, u zegt dat er geen causaal verband is tussen het stijgend aantal medewerkers en het stijgend aantal dieren dat naar het dierenasiel gaat.

Minister Ben Weyts: Geen direct verband.

Meyrem Almaci (Groen): Ik begrijp dat u nu verduidelijkt dat er geen rechtstreeks of direct verband is. Maar waarop baseert u zich? Wij stellen verschillende vragen, maar heel vaak zegt u dat u die gegevens en die data niet hebt. Zo was er daarnet de vraag over de gezelschapsdieren. Daarvan hebben wij in het begin van corona gezegd dat we vrezen dat dit een impact zal hebben. De dierenasielen zeggen nu dat ze inderdaad een impact zien, maar u zegt dat u onvoldoende data hebt om te kunnen vaststellen dat er een impact is.

Als ik zie dat er elf extra medewerkers zijn, dan lijkt mij de logische vraag of het de bedoeling is om een impact te hebben: enerzijds zorgen dat de werkdruk voor mensen haalbaar blijft – dat is een gezond principe –, maar anderzijds ook wel het aantal inbreuken beter kunnen opvolgen. En dat heeft dan ook weer een impact op het vervolg van de keten. Ik vind dit dus een merkwaardige uitspraak. Ik heb daar zelf ook geen allusie op gemaakt, dus dat viel mij wel op. Mij zou het toch logisch lijken dat als je meer inspecteurs hebt, dit niet alleen de werkdruk van de inspecteurs naar beneden haalt, maar ook een effect heeft op het aantal dieren die mishandeld en inbeslaggenomen worden. Dat is de logica zelf.

Als we vanuit die logica vertrekken – en dat is de logica van waaruit ik vertrek –, dan stel ik vast dat begin dit jaar – in februari, dacht ik – verschillende erkende dierenasielen aan de alarmbel hebben getrokken over hun budgetten. Er was de combinatie van corona met het feit dat ze gezelschapsdieren op zich zien afkomen, maar er waren ook meer inbeslagnames. We hebben hier al een aantal van die voorbeelden besproken, en dat is soms zeer schrijnend, ook op menselijk vlak. En die combinatie legt op hen een heel zware druk. En dan komt daarbij een terechte vraag tot professionalisering, wat samenhangt met de evolutie die u schetst bij de overgang van het departement van het federale niveau naar Vlaanderen. Die combinatie heeft een impact, waardoor zij vandaag zeggen dat zij niet meer rondkomen.

Er is zeer veel werk verzet, er is zeer veel engagement. Door de context van corona is er een afname in activiteiten die men kan doen om aan crowdfunding te doen. Het is een beetje vreemd om te zeggen dat we elf extra medewerkers aanwerven,

terwijl we het vervolg in de keten hier eigenlijk gewoon wegschuiven. Want idealiter is dat vervolg er natuurlijk wel.

Wat de evolutie van de budgetten in het verleden betreft: op dit moment trekken erkende asielen al aan de alarmbel over de situatie. Ik blijf dus bij mijn fundamentele vraag. U zegt dat er geen direct verband is, maar jammer genoeg is er waarschijnlijk wel een verband, want anders zouden we die inspecteurs niet nodig hebben. Dan blijf ik met de vraag naar de impact op de rest van de keten. Daar hoop ik dat u die cijfers zult bijhouden, en dat u die alarmsignalen die vanuit die dierenasielen tot bij ons komen, voor het vervolg van die keten, ook ernstig meeneemt in het vervolg van dit verhaal. Want ook daar zijn de werkdruk en de financiële druk zeer hoog. Ik blijf dus bij mijn fundamentele vraag. Ik versta wel dat er geen projectie is gebeurd en dat u op dit moment zegt dat u niet goed kunt inschatten wat de impact daarvan is. U zegt dat er geen direct verband is, maar ik vrees dat dat er wel is. Ik vraag u om dat in de gaten te houden.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Ik geef nog een korte reactie vanuit onze fractie. Natuurlijk zijn we heel verheugd met het goede nieuws. We kunnen alleen maar toejuichen dat u sinds de regionalisering van het beleidsdomein Dierenwelzijn ook met concrete acties op het terrein stappen vooruit hebt gezet. Uiteraard hoort daar ook een goedwerkende en efficiënte dienst bij, die kan rekenen op voldoende personeel. Met dit nieuws is het alvast een stap vooruit in de goede richting.

Ik had een korte vraag voor u, minister. Tijdens de bespreking van de beleids- en begrotingstoelichting (BBT) stelde u dat u zult investeren in een degelijk controle- en handhavingsbeleid, waarbij er zal worden gecontroleerd in al de doelgroepen, en waarbij er ook een verhoging is van de efficiëntie door middel van digitalisering. Mijn korte vraag is dan ook hoe dit digitaliseringsinitiatief verloopt. Kunnen de nieuwe mensen die nu aangeworven worden, deze tool ook dit jaar nog gebruiken?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik wil eerst meegeven dat ik vind dat, als je die cijfers op jaarbasis uitzet, dat niet altijd evenveel zegt. Als je bijvoorbeeld kijkt naar het aantal meldingen dat we hebben binnengekregen in 2020, zijn dat er op jaarbasis meer dan zesduizend. Als je dat vertaalt naar maandelijkse cijfers, dan wordt dat iets tastbaarder. Dan heb je er vijfhonderd per maand, vijfhonderd klachten. Het aantal controles ter plaatse en administratieve controles bedraagt samen iets van een zesduizend. Dat zijn er ook zowat vijfhonderd per maand, administratief of ter plaatse.

Het aantal inbeslaggenomen dieren fluctueert, en mogelijk heeft corona daar een impact gehad. Daar zit je toch met meer dan 4000 inbeslagnames of 350 per maand in Vlaanderen. Dat is toch heel veel. Het jaar voordien waren het er nog meer: toen waren het er meer dan 500 per maand. Dat is dus een serieuze workload.

Als ik zeg dat er geen direct of rechtstreeks causaal verband is tussen meer controles en inbeslagnames – we volgen die cijfers op de voet –, dan wil ik daarmee aanduiden dat er ook andere mogelijkheden bestaan dan een inbeslagname. Er is bijvoorbeeld ook bemiddeling. We kunnen ervoor zorgen dat er meer controle is, dat er meer wordt langsgesgaan. En dat kun je natuurlijk ook doen door meer 'boots on the ground', door meer inspecteurs en controleurs.

Mevrouw Almaci, we moeten de zaken niet gaan problematiseren en zeggen: 'Oei, er komen meer personeelsleden bij, dat is wel een groot probleem.' De komst van

meer personeel is gewoon een goede zaak voor het dierenwelzijn: meer controle, meer handhaving. Dat is een goede zaak.

We blijven ook inzetten op samenwerking met de politie. Ik denk dat het beeld ten aanzien van de politiezones soms wel wat dispaaraat is. Ik denk dat u daarin gelijk hebt. In sommige zones moet er nog wel een tandje bij worden gestoken. Dat is ook dikwijls afhankelijk van personen. Je ziet in sommige politiezones heel gedreven politieagenten, die ongelooflijk bezig zijn met dierenwelzijn. Die moeten soms door hun korpsoverste wat worden aangemaand om ook oog te hebben voor iets anders dan dierenwelzijn. Het is dus een tweesnijdend zwaard.

Er werd gevraagd of er problemen waren met het personeel. Ik heb wel weet van een tweetal inspecteurs die kampten met een burn-out. En daarnaast hadden we natuurlijk ook de gebruikelijke openingen die vielen door onder meer zwangerschappen, om maar iets te noemen.

Maar ik denk dat het globaal gezien een goede zaak is dat ik, tegen de trend in van de koepelbesparing in de totaliteit van de Vlaamse overheid, toch nog elf extra medewerkers heb kunnen realiseren met wat interne verschuivingen, ook tussen mijn beleidsdomeinen. We gaan zo in totaliteit ongeveer naar een verdrievoudiging van de dienst als je het vergelijkt met de start van de dienst in 2014. Dat is een goede zaak, maar je ziet inderdaad dat we daarmee gewoon de maatschappelijke trend en de aandacht voor dierenwelzijn volgen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Ik denk dat het een goede zaak is dat die dienst wordt uitgebreid. Uiteraard is een evaluatie in het kader van de efficiëntie nadien heel belangrijk. Minister, ik zou u dus nog kort willen doorgeven om dat op regelmatige tijdstippen te doen.

De voorzitter: Mevrouw Sterckx heeft het woord.

Els Sterckx (Vlaams Belang): Bedankt voor het uitgebreide antwoord. Het klopt wat u zegt: er zijn politiekorpsen waar de politieagenten zeer actief zijn als het over dierenwelzijn gaat. En in sommige korpsen is die interesse wat lager. Dat moeten we toch in het oog houden, zodat we ook de korpsen waar er minder interesse is in dierenwelzijn, blijven stimuleren en aanmanen om ook daarop in te zetten.

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Voorzitter, minister, ik ben helemaal in het begin mijn vraag begonnen met te zeggen dat het aanwerven van extra medewerkers en inspecteurs en controleurs een goede zaak is. Ik betreur eigenlijk dat u bij een vervolgvraag, waar ik meer uitleg vraag over iets wat u zelf hebt geantwoord, de zaken omdraait, waarbij ik de indruk krijg dat het u niet meer gaat om het antwoord maar om het wegzetten van de bijkomende vragen. Ik betreur dat. Het is niet de eerste keer, en ik vrees dat het niet de laatste keer is. Ik zal het daarom voor iedereen die volgt en die hier aanwezig is, nog eens herhalen. Het is een goede zaak dat er extra controleurs en medewerkers komen. Dat is ook het logische gevolg van het beleid, dat zegt in te willen zetten op het aanpakken van dierenwelzijn. U hebt daarvoor onze steun.

Mijn bijkomende vraag ging over wat het betekent voor de rest van de keten. En die vraag blijft staan. Ik vind het eigenlijk heel jammer dat u, in plaats van daarop te antwoorden, een aanval inzet op de vraagsteller. Dit is een vraag rond goed bestuur, want u hebt het daarnet ook aangegeven: het aantal beslagnames is geëvolueerd van 2435 in 2016 naar 4109 in 2020. Het fluctueert, maar het fluctueert

met een stijgende lijn. Laat ons hopen dat dat met veel sensibilisering de komende jaren weer zal afbuigen naar een dalende lijn, maar op dit moment is het een stijgende lijn.

Op dit moment is het zo dat er een rechtstreekse impact is van het aantal controles op het aantal inbeslaggenomen dieren. En dat is goed, omdat dat ook de bewustwording zal vergroten. Maar dat zet druk op diegenen die vervolgens die dieren moeten verzorgen en vervolgens moeten opvangen -- infrastructureel, structureel en financieel. Mijn vraag is dus, in combinatie met coronahuisdieren, om het verloop van die keten ernstig te nemen. Die vraag blijft hier vandaag staan. Ik vraag niet alleen om op te volgen hoe die cijfers verder evalueren. Laat ons hopen dat de sensibilisering die knik eerder sneller dan later teweegbrengt, en ik ben daar ook hoopvol in. Want hoe meer mensen zien dat ze zulke dieren niet meer kunnen houden omdat er gevolgen aan zijn en daar ook sancties aan gekoppeld kunnen worden, hoe sneller die curve naar beneden zal gaan. Maar voorlopig is dat niet het geval. Dus is mijn vraag om de rest van de keten en de druk op die dierenasielen ernstig te nemen, en daar ook een antwoord op te bieden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Alessia Claes aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de verlaging van het btw-tarief voor kattensterilisatie – 4162 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Alessia Claes (N-VA): Sinds 1 september 2014 is het wettelijk verplicht om elke kat en ook alle kittens te laten steriliseren of castreren vooraleer ze verkocht of weggegeven worden. Sinds 1 april 2018 is het verplicht om alle katten geboren na 31 maart 2018, voor de leeftijd van uiterlijk vijf maanden, te laten steriliseren of castreren zodat ze zich niet meer kunnen voortplanten. Katten die na 31 augustus 2014 geboren werden, moesten ten laatste op 1 januari 2020 gesteriliseerd of gecastreerd zijn. Dat zijn maatregelen die Vlaanderen heeft genomen om de overpopulatie van ongewenste katten aan te pakken.

Niettemin blijft het probleem van ongewenste kittens bestaan en worden asielen momenteel ook overstelpt met jonge katten. Zo kreeg ook het opvanginitiatief Ziggy's poezenparadijs in Tremelo-Baal dit voorjaar al meer dan honderd kittens binnen. Dat werd ook zo meegedeeld in de pers.

Redenen om katten niet te steriliseren of te castreren, zijn onder andere de kostprijs, het niet noodzakelijk vinden om te steriliseren, en nog andere redenen. Uit een Ipsos-onderzoek van enkele jaren geleden blijkt dat een op de vijf eigenaars van vruchtbare katten alsnog bereid zou zijn om hun kat te laten steriliseren of castreren als de btw op deze ingreep zou worden verlaagd van 21 procent naar 6 procent. Onze collega's van de Kamer keurden hierover een wetsvoorstel goed in 2019, waaraan de noodzaak tot voorafgaande herziening van de desbetreffende Europese btw-richtlijn werd verbonden. In deze bijlage zijn goederen en diensten opgenomen waarop lidstaten een verlaagd btw-tarief mogen toepassen.

Deze regelgeving wijzigen kan alleen met instemming van alle lidstaten. Onder het Portugese voorzitterschap van de Raad van de EU doken nieuwe pistes op, zoals een standstillclausule inzake btw-tarieven en een positieve lijst van zaken die aan een verlaagd btw-tarief kunnen worden onderworpen. De Federale Regering moet

dus in actie schieten en het nodige initiatief nemen om op die fora de ontwikkelingen te sturen en het vooral mogelijk te maken dat het btw-tarief op die verplichte sterilisatie verlaagd wordt. Daarom had ik ook enkele vragen voor u, minister.

Zult u alsnog initiatieven nemen om de Vlamingen aan te sporen om hun kat te laten steriliseren en te sensibiliseren omtrent deze verplichte sterilisatie van katten?

Hebt u recent nog contact gehad met federaal minister van Financiën Vincent Van Peteghem over dit btw-dossier? Wat is de huidige stand van zaken? Zal de verlaging van het btw-tarief ook gelden voor andere diervriendelijke methoden zoals sterilisatiekorrels voor duiven?

Zult u er met andere actoren nogmaals op aandringen bij de federale minister van Financiën en de Vivaldicoalitie om vaart te zetten achter dit btw-dossier en die verlaging? Het is toch een broodnodige stap ten voordele van dierenwelzijn.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: U hebt absoluut gelijk dat de sterilisatie van katten echt het belangrijkste middel is om het aantal zwervkatten en asielkatten te verminderen. Daar zetten we toch op verschillende manieren op in. Ten eerste gaat de inspectie Dierenwelzijn bij elke controle van katten na of de verplichte identificatie, registratie en sterilisatie is nageleefd. Ten tweede doen we aan sensibilisering – ik heb al verwezen naar de rondreizende tentoonstelling De Geknipte Kat, die gratis ter beschikking wordt gesteld van lokale besturen. Die loopt momenteel in Ieper en Grimbergen. Ook daar ligt de focus op sterilisatie. Maar zoals u aangeeft, zou die btw-verlaging ook een extra stimulans kunnen zijn om die 20 procent – volgens die enquête – van diegenen die nog niet aan de verplichtingen voldoen, daar toch toe aan te zetten.

Daarom hebben we met z'n drieën – de gewestelijke ministers van Dierenwelzijn – het initiatief genomen om minister Van Peteghem te vragen om het btw-tarief voor de sterilisatie van katten te laten verlagen. Het is inderdaad zo dat al in 2019 een dergelijke btw-verlaging op kattensterilisatie is goedgekeurd. Maar de inwerkingtreding van die maatregel is afhankelijk van een wijziging van een bijlage bij de Europese Btw-richtlijn. Ondertussen zien we een goede evolutie, waarbij er op Europees niveau een voorstel op tafel ligt om de lidstaten toe te laten vrij te kiezen waarop zij hun verlaagd btw-tarief toepassen, met uitzondering van enkele vastgelegde categorieën van goederen en diensten waarvoor dat niet mogelijk zou zijn. Maar dat voorstel van de Europese Commissie ligt nog bij de Europese Raad en het Europees Parlement voor goedkeuring.

Desondanks vragen we wel om nu al stappen te zetten en een wijziging van die wet van 6 juni 2019 door te voeren, ten eerste op basis van de verwachting dat de Europese Raad en het Europees Parlement inderdaad zullen oordelen dat de btw-verlaging op kattensterilisatie in overeenstemming zal zijn met de nieuwe Europese regelgeving. Ten tweede valt de bestaande regelgeving niet onder de bevoegdheid van de EU, aangezien de Europese Commissie eigenlijk zelf erkent dat het gebrek aan flexibiliteit van de lidstaten om zelf de btw-tarieven te kiezen, niet in overeenstemming is met artikel 113 van het Europees Verdrag. Dat is voor ons alleszins reden genoeg om de Federale Regering te vragen om nu al een wijziging van die wet van 6 juni 2019 voor te leggen aan het parlement, zodat de toepassing van het verlaagd tarief ook zo snel mogelijk in werking kan treden.

Het verzoek voor btw-verlaging hebben we wel bewust beperkt tot sterilisatie voor katten. Hoe breder je scope, hoe politiek moeilijker je vraag is. Wanneer je natuurlijk kunt voortbouwen op een beslissing die de facto al genomen is in 2019, is het ook moeilijker om daar neen op te zeggen. Als we daarentegen de scope verruimen naar

allerhande andere betalingen of acties of handelingen, dan is het moeilijker. Als we echter de focus willen leggen op sterilisatie, dan denk ik dat we ons daartoe moeten beperken.

Ik ga ervan uit dat minister Van Peteghem het verzoek voor btw-verlaging ook aftoetst bij zijn bevoegde administratie, en dus wel wat tijd nodig heeft om daarop een antwoord te bezorgen. Maar we zullen hem daar wel blijvend aan herinneren.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Bedankt om nog eens het accent erop te leggen dat dit nodig is, en dat u erop wilt aandringen om dit zo snel mogelijk in werking te laten treden. Vanuit Vlaanderen nemen wij heel wat initiatieven om die overpopulatie van katten aan te pakken. We zien ook lokale besturen die heel veel initiatieven nemen rond dierenwelzijn en die ook het zwervkattenprobleem aanpakken. Het zou dus jammer zijn dat we worden tegengehouden door het federale niveau.

We nemen beslissingen, en als we iets kunnen doen aan de overpopulatie van katten, vind ik toch dat er initiatieven moeten worden genomen die mogelijk zijn, en dat we daar niet mogen worden tegengewerkt door het federale niveau. Ik hoop alsnog dat er heel snel schot in de zaak komt, natuurlijk.

Wat betreft de zwervkattenproblematiek: we zien dat lokale besturen daar initiatieven rond nemen, daar aandacht aan schenken. Er wordt ook gecontroleerd op het steriliseren en het chippen van kittens. Het blijkt niet altijd even gemakkelijk te zijn om dat op te sporen. Ik weet dat er in het verleden ook gratis schuilhokken ter beschikking werden gesteld voor lokale besturen. Ik heb het even opgezocht: er waren 825 schuilhokken die verdeeld werden onder de lokale besturen. De lokale besturen kunnen op dit moment ook schuilhokken bijbestellen, en ik vroeg mij af hoe dit project eigenlijk wordt geëvalueerd. Worden daar misschien nog nieuwe initiatieven rond genomen?

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Het doet mij eigenlijk deugd dat een collega in het Vlaams Parlement – nadat ik ondertussen van het federale naar het Vlaamse niveau ben verkast – verwijst naar een btw-verlaging die ik zelf destijds heb ingediend en gerealiseerd heb gekregen in het federaal parlement. Het doet deugd om de opvolging daarvan te zien, en het doet ook deugd omdat we destijds die verlaging van de btw, waartoe ik het initiatief heb genomen in het federaal parlement, er ook over de partijgrenzen heen hebben doorgekregen. Er stond ook een collega van de N-VA bij de mede-ondertekenaars. Vanuit die sfeer wil ik die vraag eigenlijk ondersteunen.

Ik denk dat het goed zou zijn mocht er nu vooruitgang worden geboekt met iets wat wij samen, over de partijgrenzen heen, hebben goedgekeurd in het federaal parlement. Ik heb daar zelf mijn schouders onder gezet en er heel hard voor gevochten, niet alleen omdat ik heel graag katten zie, maar gewoon omdat het vanuit de optiek van dierenwelzijn een belangrijke beslissing is. Het is een oefening die ook in andere lidstaten bestaat als verzoek, bijvoorbeeld in Nederland.

Ik wil hier dus twee dingen zeggen. Ik zou het heel erg betreuren dat een oefening die gezamenlijk is gebeurd en waar wij in de beste samenwerking op federaal niveau iets hebben gerealiseerd waar ik zelf veel tijd en energie in heb gestoken, ook samen met het middenveld, nu plots zou worden aangegrepen om een beeld te schetsen alsof er ergens een niveau is dat tegenwerkt.

Wij hebben op het federale niveau het initiatief genomen, en wij zijn op het federale niveau nog altijd vragende partij om dit uit te voeren. De minister voor wie die vraag bestemd is, is inderdaad de minister van Financiën. Dat is inderdaad een Europees

verzoek. Ik denk dat het ook goed zou zijn om onze krachten te bundelen. De gemeenschappelijke delen tussen die twee regeringen zijn enerzijds Open Vld maar zeker ook CD&V. Mits goede wil van al die partijen denk ik dat we hier perfect vooruitgang kunnen boeken. In plaats van hier te spreken over tegenwerking zou ik eerder willen spreken over samenwerking. Het is door die samenwerking dat er federaal iets gerealiseerd is, en het is enkel door die samenwerking dat het nu gerealiseerd zal worden qua verdere opvolging. Wat dat betreft zal ik mijn uiterste best doen. Dat is iets wat ik hier wilde zeggen.

Maar ik wil toch even de geschiedenis van dit verhaal schetsen – niet alleen het initiatief maar vooral de manier waarop het gelukt is. Ik hoop dat op diezelfde manier het vervolg ook zal slagen, omdat het inderdaad heel belangrijk is om zwervkatten te kunnen steriliseren. Elke drukking van de prijs is belangrijk om mensen voor hun eigen huisdier – het gaat niet alleen om zwervkatten – te helpen overtuigen om die sterilisatie te doen. Want de problematiek is helaas nog altijd heel groot. Onze lokale besturen hebben hun handen ermee vol. Dit is dus de enige te volgen weg wat dat betreft. Maar die geschiedenis indachtig en de manier waarop we daar toch een heel mooi resultaat hebben neergezet, wilde ik dezelfde oproep ook hier doen. Laat ons op diezelfde manier werken aan het vervolg.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat de concrete vooruitgang betreft: we hebben gefocust op datgene wat inhoudelijk al is goedgekeurd door het parlement, en waar dus een democratische meerderheid zich over heeft uitgesproken. Dat maakt het toch gemakkelijker om ja te zeggen en moeilijker om neen te zeggen. Ik hoop dus dat er snel stappen worden gezet, want er is nog maar één stuk van de weg afgelegd: de politieke meerderheid die de wil uit ten voordele van een btw-verlaging. Maar dat moet dan ook nog wel wettelijk worden doorgetrokken, zodat ook in de feiten die btw wordt verlaagd van 21 naar 6 procent.

Ten tweede is er de vraag rond de schuilhokken. Daar hebben we heel specifiek geprobeerd om de lokale besturen wat te responsabiliseren en een duwtje in de rug te geven, ook in het kader van ons zwervkattenactieplan. We proberen de bal aan het rollen te brengen door in eerste instantie zelf te zorgen voor de distributie van 825 van die schuilhokken. Maar vervolgens wilden we de lokale besturen er ook in responsabiliseren. Dit is nu de eerste aanzet. Als je nog verder wilt gaan of zorgen voor een vernieuwing, dan kan dat perfect. We hebben dan ook gezorgd voor een voordelig aanbod, waarbij men tegen een voordeeltarief kan inschrijven op de bestelling van nieuwe, bijkomende of vernieuwde schuilhokken. Alle info daaromtrent is terug te vinden op de website van Dierenwelzijn.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Bedankt, minister. U hebt de tijdlijn duidelijk weergegeven vanaf 2019. We zijn nu twee jaar verder, en ik denk dat het belangrijk is dat we dit dossier niet loslaten, en dat we dat zeker blijvend opvolgen. We moeten zorgen dat er heel snel schot in de zaak komt in dit dossier. Hopelijk kunnen we ook snel die btw-verlaging realiseren en kunnen we verder werken aan de overpopulatie van de katten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Meyrem Almaci aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over recidivisme na inbeslagname van dieren

– 4178 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): We spreken vaak over inbeslagnames, maar dat is helaas de realiteit. Op dit moment gaat de vraag die ik wil stellen heel specifiek over een inbeslagname bij een erkende inrichting, bij een handelaar in exotische dieren in Duffel. Daar werden veertien exotische roofdieren in beslag genomen. Dat ging om zes wasberen, twee stinkdieren, twee caracaras – een soort valkachtigen –, twee steenapen en een serval. De huisvesting en verzorging bleken onvoldoende. Maar erger is dat, los daarvan, noch wasberen, noch stinkdieren en al zeker geen servalkatten op de positieflijst voor zoogdieren staan. Dat betekent dat ze eigenlijk niet mogen worden gehouden, en al zeker niet mogen worden verkocht in Vlaanderen.

Dit is een erkend verkoper van exotische dieren. Het is ook niet de eerste inbeslagname bij deze handelaar, vandaar ook mijn vraag. Andere dieren die in goede conditie verkeerden en goed gehuisvest waren, werden bij die handelaar achtergelaten. Maar deze verboden dieren – daar komt het op neer – zijn daar weggehaald.

Blijkbaar is de persoon in kwestie niet aan zijn proefstuk toe, en dat roept wel wat vragen op over hoe we moeten omgaan met dit soort situaties, eerst en vooral met betrekking tot de strafmaat. Blijkbaar hebben de eerste inbeslagname en de eerste gevolgen niet geholpen, en doet de persoon in kwestie gewoon verder. Wat betekent dat voor de strafmaat? Bent u bereid om die strafmaat te herbekijken en aan te passen, zeker in geval van recidive? Hoe kan het eigenlijk dat een handelaar, bij wie al eerder dieren in beslag genomen werden, gewoon verder kan blijven werken als een erkend handelaar? Het roept toch een fundamentele vraag op, want dan blijf je dweilen met de kraan open.

Bent u van plan of overweegt u om bij geval van recidive handelaars een verbod op het uitoefenen van hun beroep op te leggen, om dat te laten uitspreken, om te bekijken hoe u daar bijvoorbeeld in de nieuwe codex werk van kunt maken?

Is het überhaupt denkbaar of mogelijk dat als dieren worden verplaatst, ze achteraf opnieuw bij die handelaar terecht komen? Is dat iets wat in de realiteit kan gebeuren? Ik stel die vraag omdat dat blijkbaar iets is wat al gebeurd is.

Is er een uitzondering voor handelaars van de positieve lijst voor zoogdieren? Hoe kan zo'n handelaar dieren huisvesten en bij zich hebben in zijn handelszaak, die eigenlijk verboden zijn om te huisvesten of te verkopen? Wat is daar de verklaring voor? Zult u daar rekening mee houden als u bekijkt wat er moet gebeuren met de strafmaat? Wat zult u doen als het gaat over het houden en het mogelijk verhandelen van verboden dieren?

Kunt u stappen ondernemen om de verkoop vanuit Vlaanderen naar het buitenland, van dieren die hier eigenlijk niet verhandeld mogen worden, concreet aan te pakken en te verbieden?

Ik weet niet of u vandaag op al die vragen kunt antwoorden. De vragen die ik gesteld heb en waar geen antwoord op komt, zou ik heel graag schriftelijk indienen. Maar deze case is voor mij wel een illustratie van heel veel zaken die niet zouden mogen gebeuren, die volgens onze wetgeving niet kunnen en die toch gebeuren.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het dossier zelf is ook nog niet afgesloten, dus ik ga hier in algemene termen antwoorden en niet over de casus zelf.

Inbeslagname heeft voor alle duidelijkheid ook niet automatisch een beroepsverbod tot gevolg. Een inbeslagname is vooral een preventieve maatregel. Dat is ook

normaal. Een intrekking van een erkenning moet wettelijk volgens een geijkte procedure verlopen, waarbij de uitbater in eerste instantie een brief krijgt met de aankondiging dat de procedure tot intrekking werd opgestart, en de motivering. Vervolgens heeft men vijftien dagen de tijd om een verweer te bezorgen. Pas daarna kan ik eventueel beslissen om de erkenning in te trekken, rekening houdend met alle elementen van het dossier.

Zo'n intrekkingsbeslissing moet je grondig motiveren; anders stel je jezelf natuurlijk bloot aan een schorsing of vernietiging door de Raad van State. Daarom moet altijd het zorgvuldigheidsbeginsel en het proportionaliteitsbeginsel in ogenschouw genomen worden. Louter het feit dat dieren in beslag werden genomen volstaat niet als verantwoording. Er moet aangetoond kunnen worden dat het gaat om een structureel probleem, en niet om bijvoorbeeld een ongelukkige samenloop van omstandigheden.

Als we het over de positieve lijst hebben, dan wil ik ook daar toch goed de reikwijdte van die regelgeving duiden. Die legt namelijk enkel een verbod op het houden van dieren op, niet op het verhandelen ervan. Dat kan misschien wat contradictorisch lijken, maar dat is het eigenlijk niet. Want een handelaar mag wel degelijk soorten die niet op de positieve lijst staan, houden en verhandelen. Hij mag ze wel alleen gedurende korte tijd houden en op voorwaarde dat hij ook een schriftelijke bestelling heeft van iemand die die dieren wel mag houden, bijvoorbeeld iemand die een erkenning heeft.

Waarom dat systeem? Wel, het feit dat die positieve lijst geen handelsverbod inhoudt, is net een van de argumenten geweest om het te kunnen laten passeren bij het Europees Hof van Justitie. Dat heeft geoordeeld dat deze regeling geen inbreuk inhoudt op het vrijhandelsverkeer, net omdat die positieve lijst geen automatisch handelsverbod met zich meebrengt. Waarmee meteen duidelijk werd dat, vanaf het moment dat je dat wél zou doen, heel onze regelgeving dan op de schop zou gaan. Dat willen we natuurlijk vermijden, omdat we met die positieve lijst, zowel voor zoogdieren als voor reptielen, op Europees vlak het voortouw hebben genomen op het vlak van dierenwelzijn. We moeten dus vermijden om dat allemaal te grabbel te gooien.

Wanneer dieren in beslag worden genomen op basis van de Dierenwelzijnswet, dan bepaalt Dierenwelzijn de bestemming van die dieren. Dat kan gaan over een teruggave, of in volle eigendom geven aan een inrichting of een persoon. Er zijn verschillende pistes. De dienst moet die beslissing motiveren, en moet altijd het risico inzake dierenwelzijn afwegen tegenover het eigendomsrecht van de eigenaar. Ook daar moeten we opletten dat we ons niet blootstellen aan een schorsing of vernietiging, want dan zijn we op het vlak van dierenwelzijn terug naar af. Als de dienst beslist om de dieren niet terug te geven aan de eigenaar, dan moet hij kunnen motiveren dat dit wegens het risico op inbreuken op de dierenwelzijnsregelgeving geen optie kan zijn. Dat iemand een dier dat niet op de positieve lijst staat, houdt zonder over de vereiste erkenning te beschikken, kan bijvoorbeeld een argumentatie zijn om dat dier niet terug te geven. Als het gaat om een geval van overmacht waarbij binnen de termijn de nodige garanties voor het dierenwelzijn gegeven kunnen worden, dan ligt dat natuurlijk moeilijker. De bestemming is ook altijd afhankelijk van de unieke elementen van elk individueel dossier.

Zoals daarnet gezegd, kan ik de erkenning van een handelaar intrekken. Daarnaast kan de rechtbank de sluiting van de inrichting bevelen, voor een termijn tot 3 jaar. In geval van recidive kan dit voor een termijn van 5 jaar of zelfs definitief. Daarnaast kan de rechtbank, afhankelijk van de vastgestelde overtredingen, een gevangenisstraf tot 6 maanden en een boete tot 16.000 euro opleggen. Bij recidive worden die straffen verhoogd tot 12 maanden gevangenisstraf en 40.000 euro

boete, of in geval van ernstige mishandeling of verwaarlozing tot 36 maanden gevangenisstraf en 100.000 euro boete. Ik heb de regelgeving al aangepast, in functie van de recidive. Ik heb in 2018 het initiatief genomen om een verstrenging voor de gevallen van recidive door te voeren, wat ook effectief geschiedde. Maar ik plan nu ook nog een algehele strafverzwaring door te voeren, dus niet enkel voor de gevallen van recidive.

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Dank u wel, minister. Ik heb begrip voor het feit dat u zegt dat u niet kunt ingaan op deze specifieke zaak. De reden waarom ik vraag naar de recidive is natuurlijk omdat deze handelaar al meermaals op de vingers is getikt, en niet de nodige vergunningen had. Hij hield illegaal dieren, in veel te kleine kooien. Ik heb alle begrip voor het juridische kader waarbinnen we moeten laveren, maar eigenlijk heb ik geen begrip voor het feit dat dit kan blijven bestaan, en dat we blijven dweilen met de kraan open. Dus is de vraag hoe het komt dat de nodige sancties blijkbaar onvoldoende impact hebben, of blijkbaar onvoldoende worden uitgesproken, om te voorkomen dat dit soort herhaling zich voordoet.

Het is op de vraag van het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) dat de inspectie van Dierenwelzijn naar Duffel is getrokken. In dit specifieke geval was dat wegens de huisvesting en verzorging van die dieren, die ook illegaal bleken te zijn, en niet gefokt mochten worden in België. In dit geval was er ook geen bewijs dat er een koper geweest zou zijn in het buitenland. Dit doet dus de indruk ontstaan dat die inrichting vooral vertrekt vanuit het idee dat men die dieren wil hebben – men weet maar nooit wie ze wil kopen –, en ondertussen overtreedt men de wet. Dat toont dat er toch wel wat lacunes zijn in deze problematiek.

Er is ook geen automatisch beroepsverbod, zegt u. Dat kan ik op zich begrijpen. Maar er is wel een reden waarom die positieflijst in de wetgeving bestaat. Dat is niet alleen omwille van het welzijn van de dieren zelf, maar ook omdat het gevaarlijk zou kunnen zijn voor mens en natuur als ze uitbreken. De wasberen zijn bijvoorbeeld in quarantaine geplaatst omdat ze gevaarlijke parasieten en virussen kunnen dragen. Het is nu aan het parket om gevolg te geven aan wat er is gebeurd.

Maar dit is toch een lacune, en mijn vervolgvraag gaat voor een stuk daarover. De dieren die in deze case zijn meegenomen, en die nu in Opglabbeek zitten, zouden eventueel terug naar de handelaar moeten gaan, en anders zouden ze naar een dierentuin in het buitenland verwezen kunnen worden. Binnen twee maanden wordt beslist of ze definitief worden toegewezen aan het asiel, of terug kunnen keren naar de oorspronkelijke handelaar. Dat laatste is eigenlijk het belonen van een foute praktijk. Mijn vraag is of u in dat geval wilt bekijken of de regel zou kunnen zijn dat u kunt zeggen: 'Dat doen we niet!' Hoe gaan we zorgen dat dieren, die weggenomen worden omdat de handelaar in overtreding is, niet meer teruggaan naar degene die de wet heeft overtreden? Wat mij betreft, is het duidelijk dat er verschillende lacunes zijn, en dat we moeten kijken – waar mogelijk – hoe we die aanpakken.

Mijn vraag is dus, los van het juridische kader waarover u toelichting hebt gegeven: wat kan er gebeuren? Waar gaat u rond werken om dit soort zaken te voorkomen? U hebt verwezen naar de hogere straffen en zo, maar hebt u de intentie om bij dit soort gevallen zelf in te grijpen of er een strikter kader voor te maken?

De voorzitter: Mevrouw Sterckx heeft het woord.

Els Sterckx (Vlaams Belang): Dank u wel. ik wou eigenlijk een opmerking maken. Het zijn niet enkel de handelaars die recidive kunnen vertonen, ook eigenaars van huisdieren kunnen recidive vertonen. Ik denk dan ook dat de boetes en de

strafmaat die daar op dit moment voor uitgeschreven worden, niet afschrikwekkend genoeg zijn om mensen ervan te weerhouden om recidive te plegen. We moeten dus zeker die strafmaat en ook de boetes verhogen, en eventueel meer inzetten op levenslang houdverbod, of een houdverbod van enkele jaren. Dat kunnen we eventueel ook laten registreren in een databank. Die kan door mensen geraadpleegd worden, om te zien of deze personen wel of niet een dier mogen houden, op het moment dat ze een dier willen aankopen. En, minister, u zult wel antwoorden dat we zitten met de wet op de privacy. Maar er bestaat ook een zwarte lijst voor mensen die leningen aangaan, en te veel leningen aangaan die ze niet meer kunnen afbetalen. Banken kunnen die lijst raadplegen om te weten of ze mensen nog een lening kunnen toestaan of niet. Ik denk dus dat er toch wel een kader is om zo'n databank aan te leggen. Het gaat in dit geval natuurlijk niet over mensen die op een zwarte lijst terechtkomen omdat ze hun leningen niet kunnen afbetalen, maar over mensen die op een zwarte lijst terechtkomen omdat ze bijvoorbeeld drie of vier jaar, of zelfs levenslang, geen dieren mogen houden. Die lijst kan dan op die manier geraadpleegd worden. Er zijn nog geregeld mensen die een verbod krijgen op het houden van dieren voor een aantal jaren, die gewoon de volgende dag een nieuw dier aanschaffen. Er is daar eigenlijk veel te weinig controle op.

Ik heb nog een bijkomende vraag in verband met de parketten. U hebt geregeld overleg met de parketten. Hoe is eigenlijk de stand van zaken in verband met de zwaardere aanpak door de parketten van recidive?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Mevrouw Almaci heeft zich in haar vraag vooral gericht op professionele fokkers en hondenverkopers, wat eigenlijk het meest gecontroleerde segment van de markt is. Ze heeft in haar vraagstelling, of in haar toelichting, ook terecht gezegd dat dit soort baldadigheden zich niet alleen tot professionele fokkers beperkt.

Voor het illegale circuit is hierbij nog altijd een bijzonder groot probleem. Vanuit mijn fractie hebben wij al herhaaldelijk – dat weet u, minister – gepleit voor een level playing field inzake controles voor alle soorten handelaars en kwekers, gaande van professionelen, hobbykwekers, particulieren en uiteraard ook de verschillende vzw's die buitenlandse honden importeren. Al mijn vragen die ik daar tot nu toe over stel, blijven echter onbeantwoord. Bij dezen wil ik nogmaals een lans breken voor meer transparantie in de antwoorden op het vlak van cijfermateriaal, inzake die controles. Ik vind het echt wel belangrijk dat dierenwelzijn hier primeert en dat er een evenwichtige controle is van alle actoren op het veld. Ik vraag om daar rekening mee te houden. Dierenwelzijn moet primeren, en wie in de fout gaat, moet worden gestraft.

Mijn bijkomende vraag, minister, is welke actie u zult ondernemen om overtredingen bij alle actoren op een evenwaardige manier toekomstgericht op te sporen.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Er is al heel veel gezegd en gevraagd door de collega's, maar ik had toch nog kort twee puntjes die ik zou willen aankaarten.

Dialog met de parketten is natuurlijk belangrijk om ervoor te zorgen dat de strafmaat wordt verhoogd. Dat heeft de minister aangekaart, en ook al in het verleden gezegd. Dat geldt niet alleen voor de recidive maar ook voor andere gevallen van geweldpleging of overtredingen van De dierenwelzijnswet. Mijn vraag is hoe dat verloopt en in welke hoedanigheid deze info na het reces naar de commissie zal komen. Dat was ook zo gemeld in de commissievergadering van 2 juni.

Ten tweede is er het feit dat recidivisten vaak actief blijven. Dat heeft ook te maken met doorstroming van info naar de rechtbanken en doet toch wel wat vragen rijzen rond de opvolging en de effectieve vervolging door de rechtbanken, en het doorsturen van het dossier naar de rechtbanken. Nu was mijn vraag of u hier enige ruimte voor verbetering ziet, ondanks het onderscheid tussen die lichte en zware inbreuken en de trend dat de parketten duidelijk meer uitspraken doen rond deze thematiek en de dossiers dus wel goed opvolgen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mevrouw Almaci gaat toch nogal diep in op een specifieke casus. Voor alle duidelijkheid: ik denk dat geen van ons allen het proces-verbaal heeft kunnen inkijken. Ons baseren op krantenartikels ter zake is misschien wat onvoorzichtig. Het FAVV heeft in dezen goed en kordaat opgetreden. Dat is ook zijn bevoegdheid in het kader van de overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (CITES). De internationale trafiek van dieren is nog altijd een federale bevoegdheid. Dat is daar gebleven. Dat is ook een van de onvolkomenheden van de staatshervorming. Als men dan toch aan de slag gaat, dit is er opnieuw eentje.

Wat betreft de beslissingen die door de dienst Dierenwelzijn worden genomen, geldt het volgende. De dienst Dierenwelzijn moet altijd binnen een termijn van twee maanden een bestemmingsbeslissing nemen. Het belangrijkste criterium is daar altijd het dierenwelzijn. Wat is het beste in functie van dierenwelzijn? Waar moeten we naartoe met de betrokken dieren? In sommige gevallen is er nood aan een heel specifieke omgeving voor specifieke diersoorten en dan kan dat best zijn dat het bij de overtreder is. Als dat beter is voor het dierenwelzijn, dan is dat te overwegen. Dat is altijd een overweging die men per case moet maken en een evaluatie die men moet doen.

Het voorstel van mevrouw Sterckx over een zwarte lijst als oplossing klinkt allemaal goed. Alleen, de vergelijking met leningen gaat in de verste verte niet op. Ik denk niet dat u zich zomaar in de plaats van iemand anders hoofdelijk verantwoordelijk zou stellen voor een lening. Dat is wel even anders als het gaat over het inschrijven van een dier. Dat gebeurt heel gemakkelijk op een andere naam. Dat stellen we ook vast, dat is altijd een escaperoute. Dan is uw zwarte lijst absoluut niet efficiënt. Betrokkenen kunnen dan evengoed een dier laten registreren op naam van de echtgenoot, op naam van de kinderen, op naam van 'whoever'. Dat is toch wel iets anders als het gaat over een lening.

De relatie met de parketten is inderdaad wel belangrijk. We komen daar, als ik vergelijk met de start in 2015, toch wel van ver. Een van de doorslaggevende elementen was toen dat we de parketten ontlast hebben door een strikt onderscheid te maken tussen administratieve afhandeling van de overtredingen van de dierenwelzijnswetgeving – kleinere inbreuken tegen de dierenwelzijnswetgeving handelen we zelf af – en de grote bulk serieuze inbreuken tegen de dierenwelzijnswetgeving die overblijft. We spelen die door aan de parketten en verwachten dan ook dat er iets mee wordt gedaan. Die relatie is absoluut verbeterd.

Wat nog een manco was, zijn de veroordelingen. De afspraak is ook daar dat de parketten ons op de hoogte houden van vonnissen. Tijdens een overleg met de parketten in april is dat nog eens uitdrukkelijk overeengekomen. Zeker als het gaat over het uitspreken van een verbod, wat op onze vraag – gelukkig maar – steeds meer voorkomt, zal men ons in dit geval ook informeren, zodat Dierenwelzijn ter zake een oogje in het zeil kan houden. Dat lijkt mij een efficiëntere aanpak dan te werken met een zwarte lijst die dan vooral, denk ik, een vals gevoel van enige veiligheid zou kunnen bieden.

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Dank, minister, voor uw omstandige uitleg, maar eigenlijk is de situatie wel kafkaïaans. Ik gebruikte het voorbeeld van Duffel gewoon om een aantal lacunes te duiden waar we echt samen aan moeten werken. Het is absurd om een dier niet te mogen houden als huisdier in België, maar het wel te mogen verkopen aan het buitenland. Als er een verkoop is met een vergunning – en dat was hier niet het geval – kun je niet verkopen zonder het te houden. Dat kan niet. Je kunt geen dier verkopen zonder dat je het houdt. Dus er is, en dat stel ik samen met u vast, inderdaad een lacune.

U hebt goed gekaderd vanwaar het komt, wat de juridische reden daarvan is, maar er is ook wel iets waarover we moeten nadenken en wat we hier wel kunnen oplossen. Dat is een oefening op Europees niveau, waar intussen zeven landen een positieflijst voor huisdieren hanteren. Recent is Cyprus erbij gekomen. Wij gaan samen met Nederland. Op Europees niveau is er dus nog wel wat werk om andere lidstaten te overtuigen om ook hiervan gebruik te maken. Want hoe minder lidstaten er rond ons zijn waaraan die dieren mogen worden verkocht, hoe minder men ze ook zal houden. Dus hoe meer Europese lidstaten gebruikmaken van zo'n positieflijst, hoe beter. Dat is een oefening voor ons, gezamenlijk als land, op Europees niveau.

Maar ik wil vooral wijzen op een vicieuze cirkel door de manier waarop de wetgeving nu is opgesteld. Als een recidivist uiteindelijk de beste plaats is om een dier terug te plaatsen, dan krijgt die het idee dat er toch eigenlijk niet zo'n groot probleem is. Dat is iets waar we toch iets op moeten bedenken. Als het dier in beslag wordt genomen, en vervolgens wordt teruggeplaatst bij iemand die al meermaals inbreuken heeft gepleegd, dan geeft dat niet meteen het goede signaal. Zelfs al is het, en dat snap ik ook, op dat moment de beste oplossing om die dieren een betere huisvesting te geven, want anders zou men het niet doen. Maar het geeft psychologisch het foute signaal aan diegene bij wie die dieren in de eerste plaats waren weggenomen. Want zo werkt dat niet.

En er is natuurlijk ook een verschil tussen een erkende en een niet erkende instelling. Bij recidive de erkenning afnemen en zaken dichter, nauwer en vaker opvolgen, is ook belangrijk. U hebt zelf ook verwezen naar de goede samenwerking met het parket. Dat is absoluut ook waar ik de nadruk op wil leggen. Maar laat ons die vicieuze cirkel doorbreken. Laat ons al beginnen met diegenen die erkend zijn en toch in de fout blijven gaan, en bekijken of die erkenning al niet een eerste keer moet worden afgenomen. Dat lijkt me evident. Dat moet dicht opgevolgd worden. Ik zal het dossier en hoe het door het parket en de juridische mallemolen gaat verder opvolgen. Volgens mij zitten hier heel veel zaken in die ons kunnen helpen om het beter te doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de structurele ondersteuning van en de uniforme vergoedingsregeling voor de dierenasielen – 4208 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, ik heb een nieuwe vraag over de dierenasielen omdat er mij opnieuw iets ter ore gekomen is. Mijn vraag gaat over de vergoedingsregeling.

Als vroeger een hond in beslag werd genomen met een grote wonde, kon een asiel dat de opvang verzorgde de factuur van de dierenarts terugbetaald krijgen. Dierenwelzijn verhaalde die kosten dan op de eigenaar. Die regeling is inmiddels veranderd. We weten dat de terugvordering bij de eigenaar in het verleden vaak een groot probleem was en zeer moeizaam verliep. In een heel aantal gevallen bleven de facturen onbetaald. De drijfveer voor een nieuwe regeling is vanuit het perspectief van de dienst Dierenwelzijn dus heel begrijpelijk. Toch hebben een aantal dierenasielen uit de vijf Vlaamse provincies aan de alarmbel getrokken omdat de getroffen nieuwe regelingen rond de structurele ondersteuning en uniforme vergoedingsregeling voor hen een aantal contraproductieve effecten heeft.

Concreet klagen ze aan dat bepaalde kosten, zoals die van de dierenarts, de medicatie, het chippen of het trimsalon niet meer worden terugbetaald. In hun perceptie moeten de kosten gecreëerd door de verantwoordelijke van de dieren nu dus worden gedragen door de asielen. Het feit dat die onkosten vervat zouden zitten in een subsidie lijkt voor hen geen oplossing, vooral niet als die kosten hoger oplopen.

Bovendien klagen ze aan dat een deel van de subsidie verdeeld wordt over de opvangen die inbeslagnames doen. Deze subsidie hangt niet af van hoeveel dieren in beslag zijn genomen, en ook niet van hun toestand. Deze subsidie hangt enkel af van de totale oppervlakte van de verblijven, opvanggezinnen uitgezonderd, en van of een opvang inbeslagnames wil opvangen. Opvangen die weidedieren opvangen, kunnen de weides die niet aansluiten op hun adres niet laten meetellen. Al die zaken halen zij aan omdat zij dat niet redelijk vinden.

Daarnaast melden ze dat opvangen zonder contract zich ook op deze bijkomende vergoeding konden inschrijven door te stellen dat ze bereid zijn een dier van een inbeslagname op te vangen. Nochtans zijn inbeslagnames deel van een contract dat professionele opvangen hebben met gemeenten en steden. Een deel van het geld dat moet dienen om de kosten terug te betalen bij inbeslagnames kan dus gaan naar opvangen die daadwerkelijk geen enkele inbeslagname doen.

Dat zijn allemaal zaken die zij hebben aangehaald. Minister, dat zijn de redenen waarom ik u wil bevragen omdat ik uiteraard benieuwd ben naar uw reactie.

Hoe reageert u op het schrijven dat u hebt ontvangen van de dierenasielen waarin zij de nieuwe financieringsregeling aanklagen?

Zult u overleg opstarten met de asielen, of misschien hebt u ondertussen al overleg, om na te gaan op welke punten de actuele financiering contraproductieve effecten met zich zal meebrengen en eventuele bijsturing behoeft?

Bent u een evaluatie aan het maken van de nieuwe financieringsregeling of zult u er een maken?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik heb het schrijven van enkele asielen inderdaad goed ontvangen, waarbij men wel wat vooruitloopt op de middelen die men nog niet ontvangen heeft.

Ik spreek eerst even in algemene termen. Er is nog nooit zoveel geld naar de asielen gegaan als vandaag. In 2014 was er bij de FOD Volksgezondheid een budget voor de opvang van inbeslaggenomen dieren voor heel België van 15.000 euro. We hebben dat vorig jaar verhoogd tot 400.000 euro, dus maal 27. Nu zitten we aan een budget van 1,2 miljoen euro ter ondersteuning van de asielen. Dat is maal 80. Dat is dus een fikse budgetstijging.

We hebben een nieuw systeem op poten gezet dat voordelig is voor de asielen. Om in aanmerking te komen voor de vaste subsidie van 3000 euro moet een dierenasiel natuurlijk ook bereid zijn om onder andere inbeslaggenomen dieren op te vangen. Maar dat staat, voor alle duidelijkheid, volledig los van het contract dat een dierenasiel sluit met een gemeente. Dat contract wordt in de eerste plaats opgesteld om ervoor te zorgen dat de steden en gemeenten aan hun wettelijke verplichting kunnen voldoen om loslopende dieren op hun grondgebied op te vangen. Daarom sluit men dus ook een contract met asielen, waarbij ook over de vergoeding afspraken worden gemaakt. Die staan los van onze financiering, voor alle duidelijkheid.

De inspectiedienst Dierenwelzijn en de politie moeten inderdaad geregeld dieren in beslag nemen die zij bij dierenasielen plaatsen. Vaak doet men een beroep op steeds dezelfde dierenasielen. Maar hoe meer dierenasielen bereid zijn om die dieren op te vangen, hoe sneller en efficiënter de inspecteurs hun werk kunnen doen. Als men daarvoor bovendien enkel een beroep zou kunnen doen op de dierenasielen met contract met een gemeente, zouden er hier en daar problemen kunnen ontstaan. De subsidie is dus ook een aanmoediging, een incentive voor asielen om infrastructuur ter beschikking te houden voor inbeslaggenomen dieren. Wanneer in de praktijk blijkt dat men dat niet wenst te doen of men dat weigert, dan moeten we die ondersteuning natuurlijk ook bekijken. Maar dat is dus die vaste subsidie van 3000 euro.

Een tweede subsidie is gebaseerd op de oppervlakte van de dierenverblijven waarover een asiel beschikt op het adres van de erkenning. Hoe groter die oppervlakte, en hoe meer dieren het asiel onder eigen toezicht kan opvangen, hoe hoger het bedrag van de subsidie zal zijn. Asielen die meer dieren kunnen opvangen, zullen dus een grotere hap van het budget krijgen. Het onderstreept de denkwijze die we volgen: dierenasielen worden door deze subsidie beloond in functie van de capaciteit die ze ter beschikking houden voor de opvang van dieren. Het is logisch dat een kleiner asiel minder krijgt dan een groot asiel, met meer opvangcapaciteit.

Naast deze subsidies mogen dierenasielen nog steeds de verblijfskosten van alle effectief opgevangen inbeslaggenomen dieren doorrekenen aan de dienst Dierenwelzijn, aan een vast dagtarief. Ook vervoerskosten worden nog steeds vergoed aan een standaardtarief. Op die manier is er ook wat eenvormigheid in de bedragen die teruggevorderd worden van de overtreders. Dit systeem maakt dat het overall een goede zaak is voor het asiel. We hebben dat natuurlijk vooraf ook uitvoerig laten bestuderen. Het is het bureau Möbius dat dat in kaart heeft gebracht. Gelet op de grote stijging van de budgettaire massa tot 1,2 miljoen euro is het uiteindelijk ook niet verrassend dat de dierenasielen daar financieel wel bij varen met deze regeling. Maar ik ben altijd bereid om in overleg met de asielen – we hebben trouwens regelmatig overleg – dat financieringsbeleid te evalueren, en indien nodig die verdeelsleutels aan te passen. Maar eerst moet men het systeem wel een kans geven, want de middelen moeten deze week nog overgemaakt worden, dacht ik. Zo heeft men daar een concreet zicht over. 'The proof of the pudding is in the eating'. Vervolgens kan men zien of het nieuwe systeem in de praktijk al dan niet positief uitdraait voor betrokken asielen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Dank u wel, minister. Uw antwoord is heel duidelijk. Ik denk dat men nu inderdaad eerst moet afwachten wat de vergoeding effectief zal zijn. Dat neemt niet weg dat ik er grote voorstander van ben dat u in overleg zult gaan met de asielen over het nieuwe systeem. Het is altijd goed om, als er iets nieuws ingevoerd wordt, dat te evalueren en de werkpunten en de verbeterpunten te bekijken en bij te sturen. Mijn bijkomende vraag is dus om dat zeker te doen.

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Ik heb een punctuele vraag, minister. U verwijst naar vergoedingen, zowel voor het vervoer als voor de onkosten per dier. Is dat gespecificeerd per dier? Of is dat één vergoeding, ongeacht welk dier? En als het gespecificeerd is per dier, zouden wij een lijst kunnen krijgen van de vergoedingen zoals voorzien? Ik vermoed dat dat dan dagvergoedingen zijn. Of zijn het prestatievergoedingen? Ik weet niet hoe u het hebt opgemaakt. Zouden wij die lijst kunnen krijgen, om te kunnen zien welke vergoeding het specifiek is voor welk dier?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Die lijst bestaat inderdaad. We kunnen die bezorgen. Ik denk dat die ook zelfs consulteerbaar is op de website, maar daar ben ik nu niet helemaal zeker van. En anders zullen we die zeker bezorgen. Dat is inderdaad een variabel bedrag. Dat is afhankelijk van de diersoort. Dat spreekt voor zich. Landbouwhuisdieren zijn bijvoorbeeld toch iets totaal anders dan een kat of een cavia, om maar iets te zeggen. Dat is trouwens ook geregeld in een ministerieel besluit, gepubliceerd in het Staatsblad. Die informatie is dus voorhanden.

We gaan de betrokken dierenasielen antwoorden. Ik denk dat ze deze week ongeveer een antwoord toebedeeld zullen krijgen. Maar los daarvan: als men eenmaal de financiële middelen heeft ontvangen, kunnen we dan op grond daarvan het gesprek aangaan. Maar geef dit systeem een kans. Uiteindelijk startte men in 2014 met een budget van 15.000 euro, om dan nu te stranden op een budget van 1,2 miljoen euro. Het moet al moeilijk zijn dat er dan nog asielen zijn die niet wel varen bij deze regeling.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Els Sterckx aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de enquête en het modelreglement van dierenrechtenorganisatie GAIA over de aanwezigheid van honden op de werkvloer – 4218 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: Mevrouw Sterckx heeft het woord.

Els Sterckx (Vlaams Belang): Minister, uit een recente enquête van GAIA blijkt dat bijna de helft van de Belgische ondernemingen honden toelaat op de werkplek: 39 procent in Vlaanderen, 44 procent in Brussel en 52 procent in Wallonië. 62 procent van de Vlaamse bedrijven waar honden zijn toegestaan, ervaart daar geen problemen mee. GAIA stelt, gezien de uit de enquête gebleken bereidheid van werkgevers, nu een modelreglement op in verband met de aanwezigheid van honden op het werk, waarvan zij gebruik kunnen maken. Daarin wordt ook gestipuleerd dat het om een voorrecht gaat, dat het recht van de werkgever uiteraard niet aantast om de aanwezigheid van het dier te verbieden, bijvoorbeeld wanneer het normale werkritme door de aanwezigheid verstoord wordt of de aanwezigheid nadelig is voor de gezondheid van het personeel.

Tijdens de coronacrisis zijn veel honden eraan gewend geraakt dat hun baasjes in hun buurt waren vanwege het verplichte telewerk. Nu alles terug naar normale omstandigheden gaat, zitten heel wat honden alleen die dat niet gewoon zijn. "We weten enerzijds maar al te goed dat eenzaamheid niet goed is voor het hondenwelzijn en anderzijds dat de aanwezigheid van een hond op de werkplek heel wat voordelen biedt, zowel voor de hond als voor de werknemers. Het zou dus zonde

zijn de sprong niet te wagen. Vergeet ook niet dat veel honden die tijdens de lockdown zijn geadopteerd, het risico lopen in een asiel te belanden na de terugkeer naar kantoor”, stelt GAIA-voorzitter Michel Vandenbosch. De organisatie wil werkgevers dan ook motiveren om honden toe te laten op kantoor.

Minister, hoe reageert u op de resultaten van deze enquête en het modelreglement dat GAIA ter beschikking stelt? Zult u de suggesties van de dierenrechtenorganisatie op een of andere manier ondersteunen? Welke andere initiatieven wilt u nemen om te voorkomen dat er massaal honden in een asiel belanden, nu werknemers opnieuw meer naar kantoor moeten gaan?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: In ons dierenwelzijnsbeleid is het nogal voor de hand liggend dat we de focus leggen op dierenwelzijn. Het is evident dat ik elk initiatief toejuich dat bijdraagt aan een beter dierenwelzijn. Ik vind de oproep van GAIA aan werkgevers om, waar mogelijk, medewerkers toe te laten hun dier mee naar kantoor te brengen, absoluut sympathiek. Maar ik focus op het welzijn van de dieren in kwestie. Men moet er dus rekening mee houden dat het transport van een dier ook altijd wel stress met zich meebrengt. Overvolle treinen en perrons en dergelijke zijn niet altijd een goede zaak voor het dierenwelzijn. Ook de vreemde omgeving van het werk kan een bron van stress zijn. Men moet er ook voor zorgen dat het betrokken dier de nodige ruimte kan hebben en buiten kan. Je kunt je ook afvragen of het gepast is zich een huisdier aan te schaffen, als dat een hele werkdag alleen thuis moet zitten. Of spreken we dan veeleer van een impulsaankoop?

Ik vind het dus een sympathiek initiatief. Ik denk niet dat het mijn taak is om in dezen financieel of anders te gaan ondersteunen.

U vraagt ook naar de initiatieven die ik ga nemen om te voorkomen dat er massaal honden in een asiel belanden nu werknemers opnieuw meer naar kantoor moeten komen. Ook daar moeten we natuurlijk altijd opletten dat we de zaken niet om-draaien. Als de mensen onverantwoordelijke keuzes maken, is het niet het beleid dat dan maar moet optreden. Je zou dan ook het signaal kunnen geven: trek het je niet aan als je uiteindelijk toch een impulsaankoop doet. In fine is dat niet erg, want dan is het toch de verantwoordelijkheid van het beleid om daarvoor te zorgen. En dan heb je ook de asielen. Dat is ook de discussie over het kosteloos afstaan van dieren aan een asiel. Ik vind dat ook geen goed idee, omdat je mensen dan de facto ontslaat van hun verantwoordelijkheid.

We zetten nu toch al een jaar of zes met dat kordate Vlaamse dierenwelzijnsbeleid in op preventie. Elke verkoper van gezelschapsdieren is verplicht om aan de koper richtlijnen te verstrekken over de huisvesting, de verzorging en de voeding van het aangeschafte dier. Dat is zo voorzien in de regelgeving. Bij de verhandeling van honden dienen er zelfs meer richtlijnen verschaft te worden aan de kandidaat-koper. We hebben daartoe ook de regelgeving versterkt en verscherpt in 2019. De lijst van vragen die met een kandidaat-koper van honden dient te worden overlopen, moet nu onder andere peilen naar de leefomstandigheden van de hond bij de kandidaat-koper, met inbegrip van de vakantieperiodes, de manier waarop de kandidaat-koper wil voldoen aan de behoefte aan beweging en opvoeding van de hond, de stappen die de kandidaat-koper zal nemen als hij probleemgedrag vaststelt bij de hond en zijn intenties om een familiale verzekering te sluiten. Dat zit daar allemaal in.

De boodschap is dus heel duidelijk aan eenieder: bezint eer ge begint, en dat natuurlijk niet alleen in tijden van corona, maar te allen tijde. We moeten mensen responsabiliseren en hen niet ontslaan van verantwoordelijkheden, maar integendeel net zeggen: let op. En als ze hun verantwoordelijkheid ontlopen, zullen er ook consequenties aan verbonden worden.

De voorzitter: Mevrouw Sterckx heeft het woord.

Els Sterckx (Vlaams Belang): Bedankt voor uw antwoord, minister. Ik ben blij dat u het een sympathiek voorstel vindt van GAIA om honden mee te nemen naar het werk. Ik begrijp dat dat wel problemen met zich kan meebrengen. Ik denk dat de eigenaar zich daar ook van bewust moet zijn en zijn dier zelf goed genoeg moet kennen. Als hij het meeneemt op bijvoorbeeld de trein, en dat is stressvol voor het dier, dan moet hij dat niet dagelijks doen. Er zullen wel dieren zijn die heel enthousiast zijn als ze altijd mee mogen met het baasje, maar er zijn inderdaad ook dieren die daar zeer veel stress door ervaren.

U hebt ook gelijk dat we de impulsaankopen meer onder controle moeten houden en dat we daar misschien beter op moeten toezien. U geeft aan dat er tools voor zijn en dat de verkopers een formulier moeten meegeven met de pro's en de contra's en zaken waarop mensen moeten letten als ze een dier aankopen. Dat is een heel nobel initiatief, maar ik vrees dat dat in de praktijk niet altijd gebeurt. Goede fokkers en goede handelaars zullen dat sowieso doen. Dat zal ik niet betwisten. Maar het zijn vooral de malafide verkopers die zich niet aan die regelgeving houden. Ik hoor het nog steeds te vaak dat mensen zeggen dat ze ergens een konijntje hebben gekocht, ze hebben dat dan gewoon kunnen kopen en moeten thuis maar zien welk hok en welke voeding ze moeten aanschaffen. Dus misschien moet daar vanuit dierenwelzijn toch nog wat meer controle op zijn, dat alle handelaars en verkopers wel degelijk zo'n formulier meegeven als mensen overgaan tot de aankoop van een dier.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat het initiatief betreft: aan jezelf ken je soms de halve wereld. Mijn Duitse herder dagelijks meebrengen naar kantoor, zou, denk ik, geen goede zaak zou zijn voor het betrokken dier, maar ook niet voor de kantooromgeving. Ik ga proberen hem mee te nemen op reis. We hebben trouwens een heel pad uitgestippeld om ervoor te zorgen dat we om de twee uur een wandelgelegenheid hebben. Dat is al een groot avontuur op zich, laat staan dat ik hem dagelijks zou meebrengen naar kantoor. Maar goed, ik denk dat er andere dieren zijn die daarvoor veel geschikter zijn dan mijn kinetische Duitse herder.

De lijst waarover ik het had, met de richtlijnen over de verzorging, de voeding en de huisvesting van het aangeschafte dier, is wel degelijk een contractuele verplichting. Dat wil zeggen dat, in het geval dat die richtlijnen niet zijn meegegeven, daar ook een grond voor nietigheid van het contract is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het respecteren van het dierenwelzijn op markten – 4231 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, dierenrechtenverenigingen waarschuwen voor het feit dat vogelmarkten een bron van besmetting vormen met onder andere de bacterie chlamydia psittaci. Ze veroorzaakt psittacose, of papegaaienziekte in de volksmond. Naast aspecten van dier- en volksgezondheid, wat een federale

bevoegdheid is, wordt er ook gewezen op dierenwelzijn. Dat doet een aantal dierenrechtenverenigingen besluiten dat de organisatie van vogelmarkten het best verboden zou worden.

Een van de belangrijkste bezwaren tegen het voortbestaan van vogelmarkten is, vanuit het perspectief van dierenrechtenverenigingen, de angst voor impulsaankopen. De vereniging Faunawatch heeft onderzoek gedaan naar het welzijn van de dieren op de Vogelenmarkt van Antwerpen aan de hand van de vijf vrijheden van Brambell, die de basis vormen voor de door de Europese Unie aangenomen wet voor de verbetering van het welzijn van dieren.

Die vijf vrijheden worden als volgt gedefinieerd. Eén: dieren zijn vrij van honger en dorst. Ze hebben gemakkelijk toegang tot vers water en adequaat rantsoen. Twee: dieren zijn vrij van fysiek en fysiologisch ongemak. Ze hebben een geschikte leefomgeving, inclusief onderdak en een comfortabele rustplaats. Drie: dieren zijn vrij van pijn, verwonding en ziekte. Er is sprake van preventie en een snelle diagnose en behandeling. Vier: dieren zijn vrij van angst en stress. Er is zorg voor voorwaarden en behandelingen die geestelijk lijden voorkomen. En vijf: dieren zijn vrij om normaal gedrag te vertonen. Ze hebben voldoende ruimte, goede voorzieningen en gezelschap van soortgenoten.

Uit het onderzoek van Faunawatch zou blijken dat het welzijn van de dieren op de Vogelenmarkt in Antwerpen niet zou voldoen aan die vijf vrijheden en dit wordt door de organisatie in strijd geacht met de Europese regelgeving inzake dierenwelzijn.

Ik stelde u over deze problematiek begin dit jaar al eens een schriftelijke vraag, nummer 441 van 8 februari 2021. In uw antwoord stelde u dat het toezicht op het dierenwelzijn op markten door de lokale overheid gebeurt. De stad Antwerpen had wat de Vogelenmarkt betreft uitdrukkelijk bevestigd dat een dierenarts en de politie regelmatig de marktkramers controleren. Dat sluit echter niet uit dat de dienst Dierenwelzijn daar ook controles kan doen. Zeker als verenigingen beweren over indicaties te beschikken dat er een aantal zaken gebeuren die niet conform het dierenwelzijn plaatsvinden, lijkt het alvast niet onlogisch dat men daar eens poolshoogte gaat nemen. Toch kon u mij niet zeggen of en hoe vaak de dienst Dierenwelzijn daar controles heeft gedaan, laat staan welke overtredingen hij dan eventueel heeft vastgesteld. De reden die daarvoor aangegeven werd, was het feit dat men dit soort controles niet apart zou bijhouden in een databank. Een euvel dat wel vaker de kop opsteekt en dat hopelijk met de versterking van uw diensten in de toekomst opgelost zal worden.

Hebt u kennisgenomen van de bekommernissen en vaststellingen van Faunawatch met betrekking tot het dierenwelzijn van vogels die op markten te koop worden aangeboden?

Werd er reeds door het departement nagegaan of de vijf vrijheden van Brambell inderdaad niet gerespecteerd worden wanneer vogels op markten te koop worden aangeboden?

Welke conclusies trekt u hier vervolgens uit met betrekking tot de toekomst van het verkopen van vogels op zulke markten?

Zal er in de toekomst door uw departement effectief gecontroleerd worden op het naleven van de dierenwelzijnsvoorwaarden bij de verkoop van vogels op markten?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik heb kennisgenomen van de communicatie van de betrokken organisatie, waarbij men wees op bepaalde stresssituaties, maar een concreet

rapport is niet consulteerbaar, ook niet op de website. Ik heb geen weet van de echte vaststellingen van Faunawatch.

Onze inspecteurs verrichten vanzelfsprekend hun controles en toetsen de realiteit aan de dierenwelzijnswetgeving. Dat is hun wettelijk kader en die bepalingen dienen zij te toetsen.

Het toezicht op markten gebeurt in de praktijk veelal door de lokale overheid. Zoals ook eerder gezegd, heeft de Stad Antwerpen ons wat betreft de Vogelenmarkt uitdrukkelijk bevestigd dat een dierenarts en de politie regelmatig de marktkramers controleren. Ik heb mij daar nogmaals van vergewist en men heeft mij dat nogmaals bevestigd. Trouwens, de stad zelf heeft een antwoord naar Faunawatch in concreto gestuurd.

Bovendien gaat het om publieke plaatsen waar heel veel sociale controle is en waar mistoestanden niet onopgemerkt blijven en zonder meer gesignaleerd zullen worden, hetzij aan de lokale overheid of politie, hetzij aan de dienst Dierenwelzijn. Het gaat 'm ook wel over publiek dat dierminnend is.

Als het over de toekomst van de verkoop van vogels op markten gaat, kan ik u als minister voor Dierenwelzijn, ook zonder rapporten, zonder meer zeggen dat de markt geen ideale omgeving is voor het welzijn van die vogels en andere dieren. Niet alleen is er het transport van en naar de markten dat veel stress met zich meebrengt, maar er is ook het verblijf in een vreemde omgeving, met veel passage. De dieren worden blootgesteld aan de klimatologische omstandigheden, die niet altijd geschikt zijn voor exotische vogels. Zelfs wanneer ze beschut zijn tegen neerslag, draagt dit allemaal niet bij tot een optimaal welzijn voor deze dieren. Ik ben altijd bereid om daarover het debat te voeren.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, het is inderdaad niet de eerste keer dat ik u hierover bevrage, maar het is zeker ook niet de eerste keer dat de mensen van Faunawatch het verbieden op de verkoop van vogels op markten bepleiten. Ik had nu vernomen dat ze met een juridisch onderbouwd dossier uitpakken. Het lijkt mij, minister, op z'n minst belangrijk om dit ernstig te onderzoeken en om hierover uiteraard met hen in overleg te gaan. Ik denk toch dat het belangrijk is om dit minstens grondig te onderzoeken en dan hierin de nodige beleidsbeslissingen te nemen.

Verder vond ik het in het antwoord op mijn schriftelijke vraag toch wel opmerkelijk dat toen ik vroeg of uw diensten effectief controle hadden uitgevoerd, men op die vraag niet kon antwoorden. Door de versterking van uw dienst hoop ik dat, als ik in de toekomst transparante cijfergegevens vraag, ik die, natuurlijk met heel veel plezier, in ontvangst kan nemen. Dat was mijn bijkomende vraag.

De voorzitter: Mevrouw Sterckx heeft het woord.

Els Sterckx (Vlaams Belang): Ik had een bijkomende opmerking. We moeten misschien toch bij de stad nog verder aandringen om meer actie te ondernemen, want de politie heeft ons ook gecontacteerd omdat ze het echt schrijnend vindt wat er daar op die markten gebeurt. Ze kan niet echt veel tussenkomen omdat er nog geen wetgevend kader voor is. Ze is dus vooral vragende partij om de markten eventueel volledig te verbieden, maar ik weet niet of dat een Vlaamse bevoegdheid is en of wij daarover kunnen oordelen. Misschien is het toch wel nodig om hierrond een wetgevend kader te creëren, waarin staat hoe groot de kooien moeten zijn waarin de dieren gehouden worden, dat men ze niet op elkaar mag stapelen en dat er bijvoorbeeld boven een temperatuur van 25 graden Celsius geen dieren verhandeld mogen worden op de markt.

Er zijn heel wat dingen waarmee we rekening moeten houden. Bij ons in Herentals hebben we bijvoorbeeld geen vogelmarkt, maar wel een zondagse markt waar, naast gebraden kippen, ook levende kippen worden verkocht. Die worden met acht, negen, tien kippen samen in kooitjes van veertig op veertig gehouden. Die zitten echt op elkaar gepakt. Zolang we deze vogelmarkten of het verkopen van dieren op markten niet kunnen verbieden, is het misschien wel nodig om een wetgevend kader te creëren om deze dieren toch in betere omstandigheden op de markt aanwezig te laten zijn. Ik weet niet of u ervoor openstaat om hier rond een wetgevend kader te creëren?

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Dank u wel, voorzitter. Ik ondersteun de minister in zijn antwoord. Het zijn de lokale besturen die toezicht houden op de markten en dus houden ze ook mee toezicht op het dierenwelzijn op de markten. Ik denk dat de lokale besturen die verantwoordelijkheid wel degelijk ernstig nemen. Er is natuurlijk nu ter ondersteuning een uitbreiding van het aantal inspecteurs bij de dienst Dierenwelzijn voorzien. Dat is een goede zaak. Het zal een enorme verhoging van de slagkracht van deze dienst betekenen.

Zijn markten een geschikte plaats om dieren aan te bieden? Ik denk dat vaste verkooppunten meer garanties bieden op degelijke huisvesting en verzorging. Dat is een debat dat we zeker moeten voeren. Ook daarin hebben de lokale besturen een rol te spelen. Zij kennen de lokale situaties en lokale markt het best, en zij kunnen ook meekijken of ze bijvoorbeeld lokaal aan een uitfasering willen doen van bepaalde markten.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik ben altijd bereid om het debat te voeren, hoor. Die markten zijn natuurlijk ontstaan vanuit het historisch gegeven dat men alles op één plek wilde centraliseren. In tijden van onze huidige mobiliteit kun je jezelf de vraag stellen of dat nog zinvol is. Vandaag bieden dierenhandelszaken een vrij volledig aanbod. Het is het verhaal van Mozes naar de berg of de berg naar Mozes. Op dat vlak leven we toch wel in andere tijden. Ik ben absoluut vragende partij om dat debat te voeren, afhankelijk van de diersoorten. Je hebt bijvoorbeeld nog altijd de veemarkten. Die zijn een zeldzaamheid geworden. Zo'n veemarkt gaat misschien nog veel meer gepaard met stress voor het dier en die zou dan toch de eerste zijn die ik in ogenschouw zou willen nemen.

Ik vind alleszins dat markten geen essentiële stap meer zijn tussen de koper en verkoper. Daarvoor hebben we vandaag afdoende alternatieven. Maar opnieuw, ik wil het debat absoluut wel voeren.

Tot slot, echt een juridisch rapport met vaststellingen heb ik niet ontvangen. Ik heb ook eens op de website laten kijken of daar data of vaststellingen worden gerapporteerd, maar dat is niet zo. Het zijn meer algemene beschouwingen.

Ik denk ook niet dat dat het meest fundamentele debat is. Uiteindelijk moet je de keuze maken: ofwel laat je dat toe, maar dan onder een stringente dierenwelzijnswetgeving, ofwel zeg je dat dat niet meer van deze tijd is. In essentie is dat de vraag die we dienen te beantwoorden.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Ik denk dat het verdergaat dan de essentie van deze tijd. Blijkbaar is er een juridisch onderbouwd dossier dat toch wel grondig moet worden bekeken. Ook het brede plaatje moet inderdaad ter evaluatie worden bekeken. Ik kijk uit naar de verdere beslissingen wat dat betreft, minister. Ik ben

blij dat we hierover opnieuw het debat hebben kunnen voeren en we zullen zien welke beleidsmaatregelen u verder zult nemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.